

КПІ ім. Ігоря Сікорського
Факультет лінгвістики

ЛЮДИНА ЯК СУБ'ЄКТ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ФІЛОЛОГІЇ, ПЕРЕКЛАДІ ТА НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

XVI МІЖНАРОДНА СТУДЕНТСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ

12 квітня 2024

Міністерство освіти і науки України

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Кафедра теорії, практики та перекладу англійської мови
Кафедра теорії, практики та перекладу німецької мови
Кафедра теорії, практики та перекладу французької мови

**ЛЮДИНА ЯК СУБ'ЄКТ
МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ:
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ФІЛОЛОГІЇ,
ПЕРЕКЛАДІ ТА НАВЧАННІ
ІНОЗЕМНИХ МОВ**

Збірник матеріалів
XVI Міжнародної науково-практичної конференції
здобувачів вищої освіти та молодих учених
12 квітня 2024 р.

Київ
КПІ ім. Ігоря Сікорського
2024

УДК 81:316.77 (062)

Редакційна колегія:

З.М. Корнева (голова редакційної ради)

І.О. Андрущенко (відповідальний редактор)

І.М. Борбенчук

О.В. Скобнікова

Людина як суб'єкт міжкультурної комунікації: сучасні тенденції у філології, перекладі та навчанні іноземних мов (*A Person as a Subject of Intercultural Communication: Current Trends in Philology, Translation and Teaching of Foreign Languages*): матеріали XVI Міжнародної студентської науково-практичної конференції, 12 квітня 2024 р. Київ: Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», 2024. 89 с. 795 Кб [Електронний ресурс]

Висвітлено результати досліджень здобувачів вищої освіти та молодих учених, присвячені питанням сучасної лінгвістики в семіотичному, когнітивно-дискурсивному, полікультурному, психолінгвістичному та інших аспектах, проблемам перекладу в контексті професійної й міжкультурної комунікації, а також питанням методики викладання іноземних мов та особливостям застосування інноваційних технологій навчання.

Для науковців, викладачів і здобувачів вищої освіти.

Наукове видання затверджено рішенням
Вченої ради факультету лінгвістики
КПІ ім. Ігоря Сікорського
(Протокол №10 від 24.04.2024 р.)

© КПІ ім. Ігоря Сікорського (ФЛ), 2024

© Автори публікацій, 2024

ЗМІСТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ЛІНГВІСТИКИ В СЕМІОТИЧНОМУ,
КОГНІТИВНО-ДИСКУРСИВНОМУ, ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ,
ПСИХОЛІНГВІСТИЧНОМУ ТА ІНШИХ АСПЕКТАХ 3

Байрамова Алсу. Лінгвістичні особливості вираження відмови під час інтерв'ю та їх переклад (на матеріалі англійського діалогічного мовлення) .. 3

Волков Микита. Мультимодальні стратегії нарації в бренд маркетингу 5

Марков Микита. Особливості становлення фантастики як окремого жанру літератури 7

Орепер Міла. Роль риторики та прагматики в інавгураційних промовах 9

Пурик Руслана. Семантична класифікація англомовних біологічних термінів..... 11

Семененко Анастасія, Кулігіна Олександра. Творчість Джанет Вінтерсон у контексті полікультурної традиції англійської літератури..... 14

Степаненко Віталій. Мовленнєві особливості представників молодого покоління..... 16

Стржельська Ірина. Функціонування стратегій і тактик міжособистісного спілкування в американських політичних ток-шоу..... 19

Сукманюк Анастасія. Полікультурна присутність постмодерного автора у його творах (на прикладі робіт Джанетт Вінтерсон)..... 21

Худина Ольга. Особливості гумору англомовних мультфільмів студії PIXAR 24

Цьокан Віра. Просодичні особливості мовлення політиків (на матеріалі теледебатів кандидатів у президенти США 2020)..... 24

Шахова Яна. Функційно-прагматичні характеристики мови бренду..... 29

Шеремет Наталія. Власні назви в англомовному фанфікшені..... 31

ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ В КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА
МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ 34

Бабич Юлія. Жанрово-стилістичні особливості перекладу англійських інструкцій (на матеріалі інструкцій для користувачів)..... 34

Буділовська Катерина. Комунікативні стратегії в англомовній технічній письмовій комунікації та їх відтворення в українському перекладі: дискурс будівельної галузі 36

Самчук Анастасія, Васюра Єлизавета. Професійно важливі якості усних перекладачів..... 38

<i>Горлова Александра.</i> Особливості англо-українського перекладу сталих виразів (на матеріалі постанов європейського суду з прав людини).....	40
<i>Дьордій Юлія.</i> Вплив політичної термінології на переклад англомовних кінофільмів.....	42
<i>Кравченко Ольга.</i> Теоретичні засади перекладу французькомовних юридичних текстів	44
<i>Кучер Аліна.</i> Лексико-граматична кореляція французько- та україномовних міжурядових документів зовнішньоекономічної діяльності	47
<i>Олішевська Вікторія.</i> До проблеми перекладу англомовних полісемантичних термінів інженерного дискурсу	51
<i>Самчук Анастасія.</i> Специфіка створення атмосфери саспенс в англомовних творах.....	53
<i>Світельська Вікторія.</i> Особливості перекладу англомовних назв інженерних торгових брендів: прагматико-семантичний аспект.....	55
<i>Сердюк Софія.</i> Функціональні особливості абревіацій у французькій дипломатичній термінології та засоби їх відтворення при перекладі українською мовою	58
<i>Скобенко Богдана.</i> Види лексичних одиниць в політичному дискурсі.....	64
<i>Шеремета Тетяна.</i> Специфіка перекладу військових неологізмів у медіадискурсі	66
<i>Юшков Ігор.</i> Відтворення семантики американських сленгових лексем українською мовою	68
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ	73
<i>Болібрук Катерина.</i> Використання нових технологій у вивченні іноземних мов.....	73
<i>Дьордій Юлія.</i> Інтерактивний підхід у навчанні іноземних мов: сучасний стан і перспективи	75
<i>Зубрійчук Інна.</i> Модернізація освіти та інноваційні методи навчання.....	77
<i>Орепер Міла.</i> Психологічні чинники навчання іноземних мов: розвиток пам'яті.....	80
<i>Rushchyshyn Danylo.</i> Video games as a way of learning foreign languages.....	82
<i>Степаненко Віталій.</i> Штучний інтелект та його вплив на навчальний процес	84
<i>Флоренца Олена, Шеремета Тетяна.</i> Методи та принципи інклюзивної освіти у навчанні іноземних мов	85

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ЛІНГВІСТИКИ В СЕМІОТИЧНОМУ, КОГНІТИВНО-ДИСКУРСИВНОМУ, ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ, ПСИХОЛІНГВІСТИЧНОМУ ТА ІНШИХ АСПЕКТАХ

ЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИРАЖЕННЯ ВІДМОВИ ПІД ЧАС ІНТЕРВ'Ю ТА ЇХ ПЕРЕКЛАД (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛІЙСЬКОГО ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ)

Байрамова Алсу

студентка 4 курсу бакалаврату, факультет лінгвістики

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Сокирська О.С.

Вивченню емоційних висловлень взагалі та висловлень відмови зокрема, приділяється значна увага лінгвістів [2; 3, с. 293]. У цьому дослідженні зосереджено увагу на аналізі лінгвістичних та культурних особливостей вираження висловлень відмови під час інтерв'ю та їх перекладу, враховуючи складність передачі змісту з однієї мови на іншу без втрати первинного значення та емоційного навантаження [3, с. 27–45]. Розглядаючи специфіку перекладу висловлень відмови та їх функцій у діалогічному мовленні, надано огляд ключових викликів, з якими стикаються перекладачі. Це включає збереження емоційного забарвлення, логічної послідовності та стилістичних особливостей оригінального тексту.

Аналізуючи лексичні, синтаксичні і семантичні характеристики відмовних висловлювань, а також окремі приклади відмови в діалогічному мовленні, а конкретно інтерв'ю, акцентовано увагу на необхідності глибокого розуміння міжмовних та міжкультурних відмінностей для досягнення ефективного перекладу [1, с. 51]. Переклад вимагає не лише високої мовної кваліфікації, а й чутливості до емоційного тону та контексту спілкування, врахування культурних нюансів та лінгвістичних відмінностей.

Особлива увага приділяється проблемам, які виникають при перекладі відмов, включаючи врахування культурних відмінностей та вибір найточніших виразів для передачі смислу оригінального висловлення. Визначено, що успішний переклад відмови вимагає від перекладача не лише високого рівня мовної компетентності, але й здатності до творчого підходу та врахування індивідуальних особливостей співрозмовників.

Отже, було підкреслено важливість чутливості до контексту та особливостей комунікації, а також глибокого розуміння культурних, соціальних та індивідуальних аспектів мовлення для забезпечення ефективного та коректного перекладу відмови в англійському діалогічному мовленні. Результати таких досліджень сприяють глибшому міжкультурному діалогу та можуть бути цінними для перекладачів, що прагнуть покращити свої навички в перекладі, особливо при перекладі емоційних висловлювань, до яких відносяться висловлення відмови, актуалізовані в англійському діалогічному мовленні під час інтерв'ю.

Література

1. Дяченко Л. М. Функціонально-семантична характеристика безеквівалентної та фонові лексики сучасної української літературної мови: Автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01. Київ, 1997. 18 с.
2. Калита А. А. Фонетичні засоби актуалізації смислу англійського емоційного висловлювання: монографія. Київ: Вид. центр КДЛУ, 2001. 351 с.
3. Кащишин Н. В. Структурна диференціація та функціонування термінологічних одиниць в англійському дискурсі. *Нова філологія*. 2009. № 36. С. 260-264.
4. Сокирська О. С. Систематизація ознак усної актуалізації висловлювань відмови в англійському діалогічному мовленні. *Наукові записки. Серія: Філологічні науки (мовознавство)*. 2013. № 118. С. 292-295.

МУЛЬТИМОДАЛЬНІ СТРАТЕГІЇ НАРАЦІЇ В БРЕНД МАРКЕТИНГУ

Волков Микита

студент 1 курсу магістратури, факультет лінгвістики

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: канд. педагог. наук, доц., Волощук І. П.

У сучасному світі маркетингу, де конкуренція та попит на ринку великий, створення сильного та впізнаваного бренду вимагає не лише унікального продукту чи послуги, але й ефективної комунікації з аудиторією. Мультимодальні стратегії нарації виявляються потужним інструментом для досягнення цієї мети, сприяючи створенню глибокого та емоційного зв'язку між брендом та споживачем. Крім того, вони об'єднують кілька способів комунікації, в основі яких є п'ять ключових елементів: тригери в лексиконі, звукові сигнали, візуальні стимули, дієві механізми та культурні зв'язки. Відповідно до цього, також текст, зображення, відео та аудіо стають все більш поширеними в бренд маркетингу [1].

Перш за все, варто визначити те, що ми розуміємо під **“бренд-маркетингом”** — це комплекс методів, спрямованих на створення імені бренду, розробку дизайну, встановлення креативних комунікацій і проведення маркетингових заходів, які будуть виділяти продукт серед конкурентів і сприяти його просуванню, а **“мультимодальні стратегії нарації”** — це підхід до маркетингу, який використовує різноманітні комунікаційні канали та елементи для створення комплексної історії бренду. Цей підхід враховує різноманітність сприйняття інформації різними людьми та намагається максимально ефективно досягти кожного [4].

Одним з ключових аспектів мультимодальних стратегій нарації є перетин звуку та візуального контенту. Дослідження показують, що використання аудіо елементів, таких як музика чи звукові ефекти, разом з візуальним контентом може значно підвищити ефективність комунікації та сприяти кращому усвідомленню бренду споживачами. Наприклад, звуковий брендинг стає все

більш популярним, оскільки він дозволяє створити унікальну атмосферу, яка асоціюється саме з відповідним брендом [1].

Іншим суттєвим аспектом є необхідність адаптації стратегій до різноманітних каналів комунікації та різних аудиторій. У сучасних умовах споживачі активно користуються різними медійними платформами та споживають контент різними способами, а отже, має велике значення наявність гнучких стратегій, які здатні ефективно функціонувати як у віртуальних середовищах, так і на традиційних медійних каналах. Це можливо забезпечити за допомогою використання різноманітних форматів контенту та активної взаємодії з цільовою аудиторією.

Окрім цього, варто також зазначити, що сторітеллінг став потужним інструментом для брендів, щоб взаємодіяти зі своєю аудиторією. Ця тема досліджує значення мультимодальних наративів та їхній вплив на комунікацію бренду та залучення споживачів. Підхід сторітеллінгу через артикуляцію фактичної та емоційної інформації пропонує загальне розуміння продукту, ініціюючи низку розмов про особливості та функціональність продукту [3].

Важливо також враховувати психологічні аспекти. Різні сенсорні враження, такі як звук, візуальний контент та текст, можуть викликати різні емоції у споживачів. Розуміння цього допомагає брендам створювати контент, який не лише привертає увагу, а й залишає незабутнє враження та позитивні емоції [2].

Отже, у сфері бренд маркетингу мультимодальні стратегії нараці відіграють ключову роль у спілкуванні з аудиторією. Вони дозволяють налагоджувати глибокі та емоційні зв'язки зі споживачами, підвищуючи впізнаваність бренду та привертаючи нових клієнтів. Розуміння та ефективне їх використання стає необхідністю в сучасному маркетинговому середовищі для досягнення успіху.

Література

1. Райт К. Побудування бренду. Не мовчіть у галасливому світі: книга. Vivat, 2023. 304 с.

2. Franzen G. The Science and Art of Branding. Routledge, 2015. DOI: <https://doi.org/10.4324/9781315699042>
3. Voloshchuk, I., Glinka, N. (2023). Multimodality and Neurocopywriting as Digital Commercial Narrative Strategies. *Alfred Nobel University Journal of Philology*, vol. 2, issue 26/2, pp. 91-107. URL: [10.32342/2523-4463-2023-2-26/2-6](https://doi.org/10.32342/2523-4463-2023-2-26/2-6)
4. Бренд-маркетинг. URL: <https://sendpulse.ua/support/glossary/brand-marketing> (дата звернення: 01.04.2024)

ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ ФАНТАСТИКИ ЯК ОКРЕМОГО ЖАНРУ ЛІТЕРАТУРИ

Марков Микита

студент 4 курсу бакалаврату, факультет лінгвістики

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: канд. філол. наук, доц. І. М. Борбенчук

Історично склалося, що термін «**фантастика**» отримав багато значень, які зароджувалися й розвивалися під впливом різних подій, тому й трактують «фантастику» по-різному. Поштовхом до виокремлення «фантастики» в якості нового, самостійного жанру літератури послугував стрімкий розвиток науково-технічного прогресу в західноєвропейських країнах.

Спершу «фантастика» працювала у творах лише як метод, який дозволяв вибудовувати сюжет навколо фантастичних елементів і ширше розгортати площину уяви автора. Дуже скоро фантастичні елементи почали відігравати настільки важливу роль у сюжеті, що лиш прибравши їх, історія би втрачала суть. Так зване «**фантастичне припущення**» укорінилось у свідомості людей, зробивши його сюжетовторчим. А коли утворилося стійке сенсове поле жанру, легенди, міфи, утопії та історії про пригоди, що існували задовго до появи жанру «фантастика», почали вважатися її предтечами.

Оскільки до предтеч фантастики входить велика кількість жанрів, дати чітку дефініцію «фантастики» складно. Науковці робили спроби визначити

термін «фантастика», проте через розбіжності у термінах української й англійської, зробити запозичення з однієї мови в іншу не вдавалося. Тоді науковці почали шукати терміни для позначення української «фантастики» й скористалися терміном «спекулятивна белетристика» (з англ. «speculative fiction»), що має декілька значень.

Одне зі словникових значень терміну «спекулятивної белетристики» розглядає жанр в якості вузького літературного або кінематографічного жанру, що використовує образи, побудовані на основі наукових гіпотез і уявлень про минуле чи майбутнє [2, 419]. Проте, беручи до уваги, що фантастика підпорядковує собі безліч жанрів, що лежать в її витоках, ця дефініція терміну виявилася невичерпною.

Тоді американський філософ і письменник Б. Еттебері запропонував розглядати термін «спекулятивна белетристика» в іншому значенні, а саме в якості «нечіткої множини» – категорії, що визначена не чіткими межами жанрів, а їхньою подібністю за прототипними прикладами у написанні творів і ступенями приналежності піджанрів один до одного» [3]. Беручи до уваги, що «спекулятивна белетристика» включає в себе безліч жанрів, український письменник В. Арєнєв пропонує розглядати сенсове поле українського терміну «фантастика» не за радянським усталеним трактуванням, в якому термін підпорядковував собі лише твори наукової фантастики, а саме з англійським відповідником «speculative fiction» [1].

Таким чином виходить, що «фантастика» за В. Арєнєвим, як і «спекулятивна белетристика» за Б. Еттеберрі набуває рис «жанру-парасольки», тобто такого, який нібито збирає під собою і об'єднує інші жанри, котрі містять у собі будь-яке фантастичне припущення.

Література

1. Арєнєв В. Слон, що кукурикає: як розібратися у жанрах фантастики. *Читомо*. 2018. URL: <https://archive.chytomo.com/uncategorized/slon-shho-kukurikaye-yak-rozibratisya-u-zhanrax-fantastiki>

2. Кияк І. Природа фантастичного у творчості Станіслава Лема. *Київські полоністичні студії* 16, 2010. С. 417-424.

3. Marek Oziewicz. Speculative fiction. Oxford Research Encyclopedias. Literature. Published online: 29 March 2017. URL: <https://oxfordre.com/literature/display/10.1093/acrefore/9780190201098.001.0001/acrefore-9780190201098-e-78>

РОЛЬ РИТОРИКИ ТА ПРАГМАТИКИ В ІНАВГУРАЦІЙНИХ ПРОМОВАХ

Орепер Міла

студентка I курсу магістратури, факультет лінгвістики

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: канд. філол. наук, ст. викл. Андрущенко І.О.

Інавгураційна промова відіграє значну роль у політичній комунікації і має велике значення для американської політичної риторики. Вивчення цього виду промови є важливим, оскільки вона інтерпретує історію президентства, виражає політичне кредо лідера і викладає принципи, за якими глава держави буде керувати у внутрішній і зовнішній політиці. В інавгураційних промовах зазвичай використовуються різні прагматичні та риторичні засоби з метою переконати аудиторію та викликати певні емоції. Найчастіше це конкретні терміни та термінології, що стосуються політики, економіки та суспільства загалом, що дозволяє президенту продемонструвати свої знання і досвід у цих галузях і показати аудиторії, що він розуміє проблеми, з якими стикається країна, і готовий працювати над їхнім вирішенням [1, с. 39–42].

Але варто відзначити, що недостатньо обережне використання риторичних та прагматичних засобів може негативно впливати на аудиторію. Наприклад, якщо президент перебільшує використання риторичних засобів, але не підтверджує їх конкретними діями, то це може спричинити відчуття обману та недовіри до політичної еліти.

Крім того, важливо усвідомлювати, що риторичні та прагматичні прийоми мають свої культурні та соціальні контексти, які теж слід враховувати. Те, що працює в одній культурі або суспільстві, може не працювати в іншому. Тому президенти повинні бути уважними й обережними у використанні мовних засобів, щоб уникнути непорозумінь і конфліктів [2, с. 2–4].

Під час проведення лінгвістичного аналізу політичних промов велика увага приділяється різним рівням їхньої організації. Граматичний рівень, зокрема синтаксис і морфологія, має великий вплив на процес розуміння та сприйняття промови. Президенти зазвичай використовують формальну мову, правильну граматику та високий рівень мовлення, щоб підкреслити свою авторитетність та професіоналізм.

На рівні риторики, президенти використовують різні стратегії для залучення аудиторії та створення емоційного зв'язку з нею. Саме тому в інавгураційних промовах наявні риторичні фігури, такі як метафори, анафора (повторення слів або фраз), апеляція до емоцій та логічні аргументи, оскільки ці та інші риторичні прийоми допомагають привернути увагу слухачів, зміцнити їхнє сприйняття та переконати в правильності поглядів і планів лідерів держави [3, с. 2–4].

Підсумовуючи, можна сказати, що інавгураційна промова є важливим аспектом в президенстві, оскільки президент стає главою всієї нації і його слова справляють вплив на різні соціальні, політичні та культурні групи. Тому президент повинен прагнути до єднання і включення усіх груп, уникати поділу та конфліктів. Усі ці фактори допомагають створити інавгураційну промову, яка має сильний вплив на аудиторію та встановлює тон для майбутнього президентства.

Література

1. Білоус А.О. Риторичні та прагматичні аспекти мовленнєвого впливу в політичному дискурсі. *Видавництво «Молодий вчений». Філологічні науки. Питання теорії та практики.* Київ, 2016. С. 39–42.

2. Колтакова В.Г. Прагматичні і риторичні засоби у інагураційних промовах українською і англійською мовами у зіставному аспекті. *Репозитарій Київського національного лінгвістичного університету*. Київ, 2023.

3. Чорнойван Н.В. Лексико-семантичні особливості промов американських політичних діячів ХХ-ХХІ століть. *Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету*. (Чернівці, 25–27 квітня 2023 р.). Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 371 с.

СЕМАНТИЧНА КЛАСИФІКАЦІЯ АНГЛОМОВНИХ БІОЛОГІЧНИХ ТЕРМІНІВ

Пурик Руслана

студенка 4 курсу бакалаврату, факультет лінгвістики

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: доцент, к.філол.н. Борбенчук І.М.

Навколо поняття «термін» наукова дискусія триває не одне десятиліття, що пов'язано з його багатогранністю і вагомістю, сферою вживання, з розвитком наукової думки та появою лінгвістичних шкіл (Л. Азарова, М. Бойчук, О. Вюстер, В. Кухаренко, Ю. Надточій, Г. Сергєєва, О. Степанова тощо). Різняться і підходи до вивчення терміна, які визначають його критерії й функції, що дозволяє їх класифікувати за певними ознаками.

Зокрема, **традиційний (нормативний) підхід** розуміє термін як елемент мови, що має чітку дефініцію й відповідає критеріям точності, однозначності, умотивованості, стислості та системності, що в подальшому складуть ознаки так званого «ідеального терміна». Прибічники традиційного підходу (М. Васик, В. Карабан, Г. Сотська, О. Степанова, Т. Шмельова) наголошують на необхідності вивчення внутрішньої сутності терміна, його диференційних ознак і конкретно встановлених меж використання. В. Карабан, розуміючи термін мовним знаком, вважає, що термін «представляє поняття спеціальної,

професійної галузі науки або техніки та становить суттєву складову науково-технічних текстів» [1, с. 315].

Згідно **функціонального підходу** будь-яке слово може стати терміном, його роль і функція в певному контексті визначає чи є він складником терміносистеми, чи входить до складу загальнонавчаної лексики (А. Д'яков, Т. Кияк, З. Куделько). Відповідно терміни – «це не особливі слова, а лише слова в особливій функції» [2, с. 15]. Термін не є статичним поняттям з чітко визначеною формою або значенням, він може набувати різних відтінків, в залежності від контексту, в якому вживається. Термін не просто позначає загальне поняття, але й виконує різні функції у лексико-семантичній системі мови, які допомагають відрізнити його від загальнонавчаного слова.

Прихильники **когнітивного підходу** розуміють термін як відображення когнітивного процесу, який включає сприйняття, мислення, пам'ять та інші ментальні функції, що використовуються для обробки й організації інформації.

Прагнення систематизувати оточуючі поняття призвело до формування сукупності термінів певної мови або галузі знань, іншими словами, термінології. Серед найдавніших термінологій варто виокремити біологічну, яка виникла ще за часів перших спроб людини класифікувати мовні одиниці у Стародавній Греції. Роботи Платона, Аристотеля, Теофаства, Плінія Старшого стали основою для подальших термінологічних класифікацій, які зрештою призвели до появи першої уніфікованої класифікації біологічних термінів К. Ліннея у 1802 р.

На становлення біологічної термінології посприяла низка екстралінгвальних та лінгвальних факторів, серед яких можемо виокремити: 1) визнання біології як окремої науки; 2) технологічний бум; 3) розвиток глобалізації; 4) поява міждисциплінарних галузей; 5) тяжіння мови до стандартизації; 6) принцип мовної економії.

Наразі біологічна термінологія охоплює більше ніж 25 спеціалізованих галузей, кожна з яких активно поповнює лексичний запас і збагачує новими значеннями. Неуніфіковане різноманіття термінологічних значень може призвести до ускладнення професійної комунікації й появи непорозумінь між

фахівцями, тож дослідження семантичного аспекту біологічної термінології вкрай важливе.

Доцільно поділити біологічні терміни за семантикою на наступні категорії:

- різновиди живих організмів: *algae, fungi, bacteria*;
- структурно-функціональні одиниці живих організмів: *cell, organelle, tissue*;
- речовини та природні сполуки: *extracellular fluid, ketones, amino acids*;
- біосистеми: *endocrine system, respiratory system, excretory system*;
- біопроцеси: *cell cycle, cell division, metabolism, catabolism, diffusion*;
- галузі біологічного спрямування: *macroevolution, toxicology, taxonometry*.

Як бачимо, біологічна термінологія тривалий час знаходиться у центрі уваги дослідників, а біологічні терміни вирізняються сферою вживання та потребують додаткового вивчення.

Література

1. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця: Нова книга, 2002. 564с.

2. Д'яков А.С. Основи термінотворення: Семантичні та соціолінгвістичні аспекти. Київ.: Вид. дім «КМ Академія», 2000. 218 с.

ТВОРЧИСТЬ ДЖАНЕТ ВІНТЕРСОН У КОНТЕКСТІ ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ ТРАДИЦІЇ АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Семененко Анастасія, Кулігіна Олександра

студентка 3 курсу бакалаврату, факультет лінгвістики

КПІ ім.І.Сікорського

Науковий керівник: канд. філол. наук, доц. Глінка Н.В.

Джанет Вінтерсон, сучасна англійська письменниця та драматургиня, яка працює в різноманітних жанрах, а також журналістка, телесценаристка, кінопродюсерка, активістка та викладачка університету, є авторкою популярних серед читачів і високо оцінених критиками творів останніх десятиліть у літературі Великобританії. Отже, знайомство української аудиторії з її творчістю є актуальним і занурює у контекст сучасної полікультурної традиції англійської літератури.

Нещасливе дитинство, складні стосунки з прийомними батьками, труднощі у навчанні навернули юну Дженет до усамітнення з книжками: «Я взяла книжку, вийшла й одразу ж прочитала її, сидячи на сходинках. Невідома, але прекрасна п'єса зробила той день хоч трохи стерпним» [1], згадувала письменниця про твір Т. С. Еліота «Вбивство у соборі». По завершенню Оксфорда працює на «дивній театральній посаді» в лондонському концертному залі The Roundhouse, пізніше – у феміністичному видавництві Pandora Press, а також веде колонки в The Times, The Guardian, Daily Mail. Нині ж вона викладає літературну майстерність у Манчестерському університеті. До того ж, мисткиня завжди активно залучена в політичну діяльність, пов'язану із захистом навколишнього середовища: спершу вона входила до екологічної організації «Друзі Землі», а наразі є членкинею Грінпісу.

Перший, напівавтобіографічний роман «Не тільки апельсини» Вінтерсон створила ще працюючи в театрі у віці 26 років. Цей твір про чутливу дівчинку-підлітка, яка повстає проти безглуздих умовностей суспільства, миттєво зробив авторку знаменитою. За цей роман Вінтерсон була нагороджена Вітбредівською

премією за найкращий літературний дебют, а пізніше, у 1990 р., написала сценарій до його адаптації-телеп'єси для ВВС, яка отримала премію БАФТА за найкращу постановку в жанрі драми. З тих пір з-під пера Вінтерсон вийшло ще багато чудових творів. Так, у тому ж 1985 р. світ побачила гумористична книжка з малюнками «Човни для початківців», яка переосмислює біблійний сюжет про Ковчег Ноя, а в 1987 р. був виданий її третій роман «Пристрасть», який нагороджений британською літературною премією Джона Ллевеліна Різа. На сьогодні у її доробку, крім численних романів («Кохайчись із вишнею» (1989), «Тайнопис плоті» (1992), «П'єса для трьох голосів і зводні. Мистецтво і брехня» (1994), «Дім мрій» (1998), «Господарство світла» (2004), «Тягар» (2005), «Кам'яні боги» (2007), «Битва на Сонці» (2009), «Розрив у часі» (2015) та «Цілую, твій Франкенштейн. Історія одного кохання» (2019), разом із її проникливими мемуарами «Навіщо бути щасливою, якщо можна бути нормальною?» (2011), є також дитячі книжки, авторська обробка міфу про Атланта й Геракла, збірка есе, збірка оповідань і три сценарії — до вже згаданої телепостановки й до фільмів «Великі моменти авіації» (1995) та «Генії» (2009). У 2006 р. письменниця стала дамою-командором ордена Британської імперії за літературні заслуги та членкинею Королівського літературного товариства, також додана срібна нагорода Каннського фестивалю [2].

Перша книга Вінтерсон була написана у реалістичній манері, у подальшому письменниця звертається до реалізму магічного, де досліджуються межі фізичного та реального світів, гендерні відмінності й сексуальна ідентичність, а також стосунки між людьми та технологіями. При цьому унікальний стиль ранніх творів мисткині породив багатьох наслідувачів, адже крім навмисно плутаної манери розповіді, неясних часових рамок і невизначеного гендеру її ліричних героїв (героїнь), у її персонажів є ще й неабиякий культурний та історичний багаж. До прикладу, провокаційний «Тайнопис плоті», який зробив її однією з найпопулярніших і водночас найсуперечливіших письменниць Англії, безперечно, є романом про кохання.

Однак, це зовсім не сльозливий «жіночий» роман, а радше роман про Жінку – жінку, яку, на відміну від оповідача, ми, читачі, знаємо до міліметра. Тут примітно те, що головний герой не має ні імені, ні статі — є лише його невгамовна романтична пристрасть. Тим не менш, ким би він не був, суть роману далеко не в цьому, а в безмежному коханні, у зреченні, самотності, у сумнівах щодо правильності обраного шляху – словом, в усьому тому, що супроводжує нас щодня. Але так описати всі ці аспекти життя могла тільки Дженет Вінтерстон, тому читання творів письменниці англійською мовою не тільки дозволяє осягнути психологічні глибини, але й включає читача у полікультурний простір сучасної Великобританії.

Література

1. Вінтерсон Дж. Пристрасть. Івано-Франківськ: Вавилонська бібліотека, 2021, 200 с.
2. Про автора. Вавилонська бібліотека. URL: <https://babylonlib.com/person/47> (дата звернення: 27.03.2024).

МОВЛЕННЄВІ ОСОБЛИВОСТІ ПРЕДСТАВНИКІВ МОЛОДОГО ПОКОЛІННЯ

Степаненко Віталій

студент 1 курсу магістратури, факультет лінгвістики

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: канд. філол. наук, доцент Колісник М.П.

Мовлення є потужним інструментом, що відображає особливості та індивідуальність кожної людини. Особливості мовлення представників різних вікових груп визначаються не лише віковими характеристиками, але й соціокультурними факторами, що формують спосіб сприйняття та вираження думок.

Мовлення представників молодого покоління часто є більш емоційним та сповненим сленгу та розмовних виразів. Молодь, зазвичай, використовує активний сленг та модні фрази, а їхній стиль мовлення часто є неформальним та віддзеркалює соціокультурні уподобання, що робить його дослідження важливим для вивчення лінгвістичної картини суспільства.

У сучасній науковій літературі молоддю прийнято вважати людей, віком від чотирнадцяти до тридцяти п'яти років [5, с. 133]. Мовлення представників цієї вікової групи й стало предметом цього дослідження.

Надзвичайно популярним явищем серед молоді є послуговування простими, скороченими, іноді навіть обірваними словесними виразами. Американські підлітки часто використовують аббревіатури та акроніми під час письмового мовлення. Аббревіатурою прийнято вважати складноскорочені слова, похідне слово, яке виникло внаслідок аббревіації, тобто утворення з перших літер або інших частин слів, що входять до складу назви чи поняття [2, с. 22]. Широко розповсюдженими є такі аббревіатури як: *ASAP* (*as soon as possible*) – якнайшвидше, *IMO* (*in my opinion*) – на мою думку, *AMA* (*ask me anything*) – спитай у мене будь що, *HAND* (*have a nice day*) – гарного дня, *CUL* (*see you later*) – побачимось, *MU* (*miss you*) – сумую за тобою. Різноманітні форми вигуків та звертань також часто можна почути під час розмови представників сучасного покоління. Варто зазначити, що вигук є незмінюваною особливою частиною мови, яка виражає почуття, волевиявлення мовця, при цьому не називаючи їх конкретно [3, с. 21], а звертання – це форма звернення до конкретної особи. Задля емоційного зображення мовлення персонажів вони можуть висловлювати різні види почуттів, зокрема подиву: *No way!* (Жодних шансів!), *Are you for real?* (Ти серйозно?), *That's wild!* (Це ж божевілля!), *I can't even!* (Я просто не можу!), *Mind blown!* (Мозок вибухнув!); захвату, задоволення: *That's fire!* (Круто!), *That's sick!* (Божевільно!), *That's lit!* (Просто бомба!), *That's dope!* (Круто!); горя, смутку: *That's rough* (Жорстко.), *That's tough* (Важко.), *That's whack* (Жахливо.), *That's lame* (Жахливо.), *That's a bummer* (Облом.). Сленг, що виблисківо представляє

молодіжне мовлення, передає психологічні особливості носіїв і має такі риси, як неофіційність, розкутість у творенні та змістовній наповненості, експресивність.

Використання простих та неповних речень є характерною особливістю мовлення молоді. Серед неповних речень виділяють контекстуальні, де пропущений елемент визначається з контексту, часто із попереднього речення. Зазвичай це речення з неназваним підметом, але у двоскладних неповних реченнях може бути вилучений і присудок. У ситуативних неповних реченнях відсутній елемент (як головний, так і другорядний) не вживається через ситуаційний контекст мовлення, в якому цей елемент зрозумілий [4, с. 25]. Широко використовується ситуативні неповні речення в діалогічному мовленні, особливо в репліках-відповідях, де можуть бути пропущені як головні, так і другорядні члени речення, іноді одночасно: *Are you coming to the party tonight? Can't! (Sure!),* Ти прийдеш сьогодні на вечірку? Не можу! (Звичайно!)

Отже, як бачимо, молодь у своєму мовленні надає перевагу більш простим словесним виразам, а саме різного роду скороченням та упуцненням. Така манера спілкування слугує основою для створення словесно-художнього образу персонажа.

Література

1. Андрейчук Н. І. Одиниці дискурсу у різних програмах мовознавчих досліджень. *Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія : Філологічні науки (мовознавство): Збірник наукових праць.* 2014. № 1. С. 5-10.
2. Антонов В. О. Комунікативні стилі персонажного мовлення: лінгвопрагматичний та соціолінгвістичний аспекти. 2017. С. 1-20.
3. Байоль О. В. Драматургічний дискурс Теннессі Вільямса: комунікативнокогнітивний аспект: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: 10.02.04 Київ, 2008. 21 с.
4. Борисова О. В. Способи відтворення деяких стилістичних засобів в англо-українському перекладі детективної прози. *Науковий вісник*

Людина як суб'єкт міжкультурної комунікації: сучасні тенденції у філології, перекладі та навчанні іноземних мов (12 квітня 2024)

Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія. 2017. № 28. С. 176-179.

5. Грицай Ю. В. Складові, що визначають сутність поняття молодь: сучасні підходи. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція. (15 (1)). 2015. С. 132-135.*

ФУНКЦІОНУВАННЯ СТРАТЕГІЙ І ТАКТИК МІЖСОБИСТІСНОГО СПІЛКУВАННЯ В АМЕРИКАНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ ТОК-ШОУ

Стржельська Ірина

студентка 3 курсу бакалаврата, факультет лінгвістики

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: канд. філол. наук, ст. викл. Андрущенко І.О.

Людина є соціальним створінням, яке постійно знаходиться в комунікації зі світом. Неважливо чи це колеги по роботі, родина, домашні улюбленці або ж просто дерева у лісі. Ми завжди в діалозі, але сьогодні хотілося б розглянути саме взаємодію між людьми, бо це невід'ємна частина буденного життя. Проте, велика кількість учасників спілкування може навіть не здогадуватися, що їхні опоненти використовують різноманітні стратегії та тактики, щоб маніпулювати думкою на свою користь.

Існує два види комунікативних стратегій і тактик [1, с. 202]: кооперативні та конфронтативні. Кожна з них дуже важлива у спілкуванні, адже допомагає краще зрозуміти свого опонента, але саме мета співрозмовника визначає у якому напрямку буде відбуватися комунікація. Наприклад, якщо брати кооперативні стратегії, то учасник спілкування може прийняти думку опонента з якою не згоден, займатися підлабузництвом аби співрозмовник думав, що ця людина на його боці. Таким чином, людина, яка використовує цей метод, може втертися в довіру для того, щоб досягти своїх цілей. Якщо ж говорити про конфронтативні

стратегії, то учасник спілкування буде навмисно провокувати опонента, ставити незручні питання, перекручувати думку співрозмовника аби дізнатися, що він думає насправді, скомпрометувати, виставити людину в непривабливому світлі, або інші цілі.

Одним із прикладів конфронтативної та кооперативної комунікаційної стратегії може слугувати епізод американського політичного ток-шоу “Fox News”, на який гостем був запрошений Білл О’Райлі, відомий американський журналіст, політичний оглядач, автор декількох книжок, присвячених соціально-політичним проблемам США [2]. У цьому епізоді йшлося про контроль за обігом зброї, де Білл був за обмеження, як і ще один ведучий, другий ведучий мав протилежну думку, а ведуча зайняла нейтральну позицію.

Ведучий, який був проти контролю за обігом зброї, перебивав Б. О’Райлі, щоб заперечити аргументи гостя або відстояти власну точку зору. А також ведучий розмовляв голосно та емоційно, щоб ускладнити формулювання думки опонента або викликати в нього агресивну реакцію, але ведучому не вдалося зробити це з гостем, бо він вже досвідчена людина. І наостанок ведучий ставив провокаційні питання аби збити з пантелику Білла або ж питав так, щоб відповідь була такою, якою задумав ведучий, але і в цьому випадку гостя не змогли збити з пантелику. Загалом створений конфлікт на цьому шоу був для того аби розважити аудиторію, а не щоб домогтися спільної думки або розуміння питання про контроль за обігом зброї.

Щодо кооперативної стратегії, то ведучий, який підтримував гостя, постійно кивав, виказував згоду щодо думки Б. О’Райлі, ставив питання, які допомагали розкритися гостю. Таким чином Білл знайшов у цьому ведучому союзника і був більш налаштований на діалог. Якщо говорити про ведучу, яка займала нейтралітет, то вона намагалася і гостя підтримати, і свого напарника шляхом влучних зауважень або питаннями, які не зовсім підходили до теми розмови.

Отже, наведений приклад демонструє поєднання різних тактик та стратегій у звичному всім телевізійному форматі, де потрібно зайняти ефір додатковими

непотрібними питаннями, створити драму та підтримати гостя, щоб він не пішов зарано. Таким чином, знання про різні види маніпуляцій дуже потрібні та важливі, щоб не потрапити у незручну ситуацію, а робити свою справу та виглядати пристойно у будь-якому світі.

Література

1. Мартинова О. Комунікативні стратегії та тактики мовленнєвого спілкування (на матеріалі сучасної англійської прози). *Мовні і концептуальні картини світу*: збірник наукових праць, 2 (21). С. 201–206. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/14864/1/Мартинова4.pdf>. (дата звернення 22.03.2024).

2. Bill O'Reilly on gun control debate: It just angers me. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=ULwmG0PL94c> (дата звернення 22.03.2024).

ПОЛІКУЛЬТУРНА ПРИСУТНІСТЬ ПОСТМОДЕРНОГО АВТОРА У ЙОГО ТВОРАХ (НА ПРИКЛАДІ РОБІТ ДЖАНЕТТ ВІНТЕРСОН)

Сукманюк Анастасія

студентка 3 курсу бакалаврату, факультету лінгвістики

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: канд. філол. наук, доц. Глінка Н.В.

Продовжується літературна дискусія стосовно різноманітних підходів до прочитання творів, зокрема постмодерних. Після публікації есе Ролана Барта “Про смерть автора” (1967) стає надзвичайно популярною теорія відокремлення автора від його твору. Проте існує і протилежна школа літературного аналізу, яка вважає, що знання біографії автора є чудовим і необхідним допоміжним інструментом для оцінки твору. Тому вважаємо, що дослідження життєвого шляху сучасної англійської письменниці Джанетт Вінтерсон у контексті її постмодерної творчості є доцільним і актуальним.

Джанетт Вінтерсон, постмодерна британська письменниця, відома критикою сучасних інституцій та того, як вони обмежують особистість людини, упродовж творчості критикує та деконструює патріархальний міт у своїх творах та сучасних обробках класичних казок. За допомогою таких постмодерних технік, як пародія, історичний метафікшн, іронія, вона намагається конструювати альтернативний дискурс того ж самого суспільства [1]. Вона вороже налаштована особливо стосовно інституту юридичного шлюбу, і вважає його причиною фальші, підкорення та остаточної поразки особистості. Наприклад, у рітеллінгу казки "12 танцюючих принцес" вона зміщує фокус на власне самих жіночих персонажів та їхні долі. У творі "Sex in the Cherry" "принцеси жили довго й щасливо, але не зі своїми чоловіками". Вона наділяє агентністю кожен з персонажів і заперечує той факт, що шлюб для жінки є єдиним щасливим фіналом [2]. У романі "Lighthousekeeping" Джанетт розповідає історію чоловіка і його безіменної дружини, з якою він одружився лише в надії, що сила юридичного шлюбу допоможе йому пересилити свої почуття до іншої жінки. Для того, аби показати контрастні стосунки головного героя з жінками в його житті, Вінтерсон вдається до вживання епітетів та метафор, що протиставляють одну іншій. Некохана дружина завжди холодна, пасивна та неприємна герою, у той час, як коханка приносить тепло у його фізичний та ментальний світ. Тому головний герой катує свою дружину, змушує її страждати, тому що не може і не хоче по справжньому зрозуміти її емоції, а лишень прагне забрати її почуття та мрії [3].

На противагу жорстокості шлюбних стосунків, Вінтерсон вважає, що кохання є панацеєю, яка допоможе відновити зв'язок зі справжньою сутністю.

Джанетт Вінтерсон є прикладом авторки, яка транслює свою життєву позицію через твори, які слугують вже радше доповненням до її особистості. Ігнорувати присутність авторки у її творах неможливо, тому що так само, як вона критикує гендерні ролі у патріархальному світі у повсякденності, так само вона вплітає свою позицію у сюжет. Твори Вінтерсон є нашаруванням особистого досвіду: від перебування у названій релігійній сім'ї та камінгауту як лесбійки до

використання своєї платформи, щоб продемонструвати, наскільки сучасна модель життя продовжує бути репресивною стосовно жінок, а твори Вінтерсон з їхніми яскравими та потужними метафорами слугують відгалуженням її позиції.

Авторка конструює свій світогляд у творах і так само транлює його до читача, якому пропонує зрозуміти, чому гетеронормативний дискурс обмежує потенціал, і персонажів, і людей, і як відмова від шкідливих стереотипів дозволяє особистості утворити зв'язок з власно автентичністю.

У творах Вінтерсон представлений час від середньовіччя до Наполеонівських війн та необмежена географія демонструють, як у кроскультурному вимірі усвідомлення власного становища допомагає вивільнитися з усталених рамок для того, щоб існувати у новій рухливій комфортній ідентичності, необмеженій правилами. Письменниця використовує знайомі сюжети, які стають містком між усталеними уявленнями та новими, провокуючи читача на роздуми та переосмислення, а її твори у контексті постмодерної літератури існують як реакції на світ у гуманістичній кризі і перш за все як презентація її особистісного конфлікту з усталеними нормами традиційної британської культури.

Література

1. Hilal K. Reading Jeanette Winterson's *The Passion* as a Postmodernist Text. *Agathos* Vol. 12. 2021. P. 89-100. URL: https://www.researchgate.net/publication/354114410_Reading_Jeanette_Winterson's_The_Passion_as_a_Postmodernist_Text
2. Muzaffer D. N. S. Dancing Beyond Heteronormative Boundaries: Jeanette Winterson's *The Twelve Dancing Princesses*. *Folklor/Edebiyat*, Vol. 28(110). 2022, P. 425-437. URL: <https://doi.org/10.22559/folklor.2099>
3. Sroczyński M. Marriage as Hell, Sex as Salvation, and Love as Nirvana: Jeanette Winterson's Concept of Love. *Acta Philologica* Vol. 45. 2014, P. 62-70. URL:

ОСОБЛИВОСТІ ГУМОРУ АНГЛОМОВНИХ МУЛЬТФІЛЬМІВ СТУДІЇ PIXAR

Худина Ольга

студентка 4 курсу бакалаврату, факультет лінгвістики

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: канд. філол. наук, доц. Борбенчук І. М.

Мультфільми є особливим жанром кіномистецтва, які створюються за допомогою запису послідовності рухів мальованих або об'ємних об'єктів. Вони тривалий час знаходяться у центрі уваги науковців (Я. Бойко, О. Васильєва, І. Кротенко, О. Полякова, О. Содель, І. Струк, М. Юрковська, Ф. Юсубова тощо), які у своїх розвідках висвітлюють різні (лінгвальні, перекладацькі, культурні, соціальні) аспекти цього розважального явища.

Варті уваги роботи всесвітньо відомої студії анімації Pixar (Pixar Animation Studios), що створила такі шедеври, як “Корпорація монстрів”, “Рататуй”, “Думками навиворіт”, “Коко”, “Тачки”, “У пошуках Немо” та багато інших. Специфічною рисою цих мультфільмів є гумор, який виконує розважальну, естетичну, соціальну, комунікативну функції, та вирізняється тематикою, конотацією, формою вираження. Гумор передається за допомогою **абсурду** (у мультфільмі “Рататуй” кухарем може бути навіть щур – “*Anyone can cook*”), **приміщення** (“В пошуках Немо” – “*Marlin only crossed an entire ocean to find his son, it really wasn't that big of a deal*”), **перебільшення** (“Думками навиворіт” – головна героїня Печаль і всі факти зводить до сумних: “*Okay, well. Try to think of something funny. – Oh. Remember the funny movie where the dog dies?*”), **іронії** (“В пошуках Немо” “*You remember how we met? – I try not to*”).

Часто в мультфільмах можна спостерігати *гру слів*, що створює додаткові комічні ситуації. Так, гра слів присутня “В пошуках Дорі”, де події відбуваються в океані, а тому висловлювання пов’язані з морським світом. Наприклад, при великому здивуванні кажуть “*Holy Neptune*” замість “*Holy moly*” та “*Holy carp*” замість “*Holy crap*”. Це явище використовується в імені з ідіомою “*Don't bail on me, Bailey!*”, а також змінюється пестливе звернення “*cupcake*” на “*kelpcake*”.

Таким чином, можна підсумувати, що гумор в англомовних мультфільмах студії Ріхар використовується з розважальною метою, створення кумедних ситуацій, підкреслення характеристик персонажів. Охоплюючи різні аспекти життя, він підкреслює унікальність та різноманітність героїв і ситуацій, в які вони потрапляють.

Література

1. Бойко Я., Васильєва О. Особливості мультиплікаційної комунікації. *Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції 17-18 грудня 2014*. Х.: НУЦЗУ, 2014, С. 29-30.
2. Полякова О., Струк І. Розмовна природа анімаційних фільмів. Сучасна філологія: актуальні питання та перспективи дослідження: матеріали Міжнародна науково-практична конференції. Університет Марії Кюрі-Склодовської. Люблін: 2017. С. 171-173.
3. Содель О. Оказіоналізми в мультфільмах студії «Ріхар»: лінгвістичні особливості та способи перекладу. *Linguistics and translation studies. Мовознавство і перекладознавство. «Міжнародний філологічний часопис»* Vol. 14, № 4, 2023 С. 34-45.
4. Юрковська М. Культурні явища у гуморі сучасних англомовних анімаційних фільмів. *Лінгвістика XXI століття: нові дослідження і перспективи*, 2009, № 3. С. 273-281.

ПРОСОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МОВЛЕННЯ ПОЛІТИКІВ (НА МАТЕРІАЛІ ТЕЛЕДЕБАТІВ КАНДИДАТІВ У ПРЕЗИДЕНТИ США 2020)

Цьокан Віра

студентки I курсу магістратури, факультет лінгвістики

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: канд. філол. наук Коломієць С. С.

Відомо, що комунікація посідає вагоме місце у функціонуванні будь-якого суспільства як інструмент взаєморозуміння. При цьому особливої ваги набула у наш час масова комунікація, зокрема політична, спрямована на презентацію та пропаганду ідей шляхом здійснення емоційного впливу на громадян, спонукаючи їх до відповідних дій чи зміни поглядів. Ступінь впливу промови політика на аудиторію безпосередньо залежить від його майстерності публічного мовлення, що, у першу чергу, проявляється в навичках переконливої подачі інформації.

З огляду на це, метою нашої праці є встановлення системи просодичних засобів, вживаних політиками в публічних виступах на велику аудиторію.

З'ясуємо, перш за все, сутність поняття «просодія». Більшість лінгвістів [1, с. 101] відносять до просодії сукупність надсегментних характеристик, тобто динамічних, частотних та темпоральних змін, які характеризують той чи інший відрізок мовленнєвого континууму (склад, фонетичне слово, фразу, інтонаційну групу, висловлення) та виконують низку функцій, провідною серед яких визнано смислорозрізнявальну. Серед просодичних засобів у класичній праці А. А. Калити, присвячені ролі інтонації у вираженні смислу висловлення, виокремлено такі компоненти: 1) мелодика мовлення, 2) фразовий наголос, 3) ритм, 4) гучність, 5) темп і паузація, 6) тембр [1, с. 96-97].

Виконаний попередній аудитивний аналіз політичних виступів кандидата у президенти США Джо Байдена («The first night of Presidential Debate sessions» і «The second night of Presidential Debate sessions» [3] показав, що одним із провідних просодичних засобів, які здійснюють вплив на аудиторію, є фразова акцентуація, що виражається в опозиції нейтральних і промінантних фразових наголосів, які привертають увагу до у комунікативно-прагматичній значущості окремих елементів тексту. Наголос може набувати промінантності на будь-якому

слові у висловленні, залежно від його комунікативної значущості [3; 1, с. 97]. Доцільно також зазначити, що до просодичних засобів впливу належать темп і паузація, які впливають на смислове декодування комунікативного акту, сприяючи виділенню значущих елементів тексту [2, с. 23].

Яскравим прикладом використання просодії як домінуючого засобу вираження точки зору мовця слугує промова кандидата у президенти США Джо Байдена, метою якою є привернення уваги електорату. Аудитивний аналіз публічних політичних промов Байдена засвідчив, що провідним термінальним тоном, характерним для його виступів, є середньо-підвищений спадний. Проте окрім цього, у мовленні політика наявні ті тони, які надають його промова емоційного забарвлення, як це показано виділеними словами у поданому прикладі.

*And so the thing that should happen is we should wait, we should wait and see what the outcome of this election is, because that's the only way the American people get to express their view, is by **who they elect as president who they elect as vice president. Now, what's at stake here is, the President's made it clear, he wants to get rid of the Affordable Care Act. He's been running on that. He ran on that and he's been governing on that. He's in the Supreme Court right now trying to get rid of the Affordable Care Act, which will strip 20 million people from having insurance, health insurance, now, if they – if it goes into court and, and the justice and I have nothing – I'm not opposed to the justice, she seems like a very fine person** [4].*

У цьому фрагменті Дж. Байден використовує цілий набір лексико-стилістичних і просодичних маркерів. Семантично-важливі слова виділяються наголосом. Прослідковується ланцюг спадних тонів від низького до високого тональних рівнів, супроводжувані збільшеною гучністю та розширенням тонального діапазону, що надає промові категоричності й переконливості.

Незважаючи на те, що у дискурсі його опонентом був Дональд Трамп, чия промова було охарактеризовано як агресивну і гучну, сам Джо Байден був досить спокійним і стриманим потягом свого виступу. У кінці виступу він підвищував

гучність голосу лише з метою досягнення ефекту переконливості та заклику аудиторію до дій.

Проведене дослідження дозволяє стверджувати, що просодія в публічних політичних промовах має досить складну організацію, за рахунок чого виступи набувають впливового ефекту. Як було з'ясовано, успіх політичного дискурсу залежить від низки факторів: рівень підготовленості оратора, його стать, соціальний статус, ступінь контрольованості емоцій, його психологічний тип тощо. Водночас вибір просодичних засобів під час проголошення промов залежить від цілей, які переслідують оратори. У телематеріалах, що розглядалися під час дослідження, оратор робив персональні заклики, метою його промов було звернення до народу і донесення конкретної інформації. Для досягнення впливового ефекту виступу, а саме переконати аудиторію, мовець звертається до закликів, спонукань і лозунгів, а отже, виступи набувають оформлення широким тональним діапазоном і хвилеподібним мелодійним контуром за рахунок варіювання термінальних тонів різних рівнів.

Таким чином, просодія відіграє одну із ключових ролей у політичних публічних виступах, оскільки слугує дієвим засобом донесення думки та переконання аудиторії.

Література

1. Калита А. А. Фонетичні засоби актуалізації смислу англійського емоційного висловлювання: монографія. Київ: Видавничий центр КДЛУ, 2001. 351 с.
2. Федорів Я. Р. Лінгвістичні моделі дискурсу публічних виступів: нариси із сучасних культурно-мовленнєвих практик. Київ: ВПЦ НаУКМА, 2010. 188 с.
3. Strangert E. The prosody of public speech: a description of a project. Lund: Department of Linguistics and Phonetics, Centre for Languages and Literature, Lund University, 2006. 4 p.
4. Workman S. Full transcript from the first presidential debate between Joe Biden and Donald Trump. USA TODAY Staff. 2020. Режим

доступу: <https://www.usatoday.com/story/news/politics/elections/2020/09/30/presidential-debate-read-full-transcript-first-debate/3587462001/>.

ФУНКЦІЙНО-ПРАГМАТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ МОВИ БРЕНДУ

Шахова Яна

студентка 4 курсу бакалаврату, факультет лінгвістики

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: д. філол. н., професор Тараненко Л. І.

У сучасному конкурентному світі, в якому бізнес-середовище переповнене різноманітними пропозиціями, яскравими заголовками, влучними рекламними слоганами і т. ін, створення успішного бренду стає однією з ключових стратегій розвитку підприємств у будь-якій галузі народного господарства. За цих умов, дослідження специфіки мультимодальної презентації бренду набуває особливої значущості, оскільки його результати дозволять вирішити питання ефективності кодування та декодування семантично ємних вербально-графічних одиниць брендингу як засобу привернення уваги та здійснення впливу на споживачів.

Зазначимо у зв'язку з цим, що мультимодальна презентація мови брендів досягається шляхом взаємодії низки мовних і немовних засобів у межах реалізації комунікативних тактик брендингу, а саме: вербально (емоційно-забарвлені лексичні одиниці, неймінг, слогани, лаконічні тексти, покликання на архетипи, цитування), візуально (логотипи, символіка кольорів, шрифт, фотографії, піктограми, графічні зображення), аудіально (звукові ефекти, звукосимволізм), інтерактивно (розумні додатки або веб-сайти).

При цьому однією з найефективніших комунікативно-прагматичних технік продажів вважається так званий прийом сторітелінгу, тобто мистецтво ефективно розповідати історії, яке здатне, згідно зі спостереженнями [1], найкраще утримати увагу споживача бренду.

Іншим дієвим засобом реалізації прагматичного спрямування мови бренду є колористика. Відомим є той факт, що професійне використання палітри кольорів, відповідно до сфери діяльності комерційної організації, веде компанію до успіху й моментальної пізнаваності серед аудиторії. Так, наприклад, *Starbucks* використовує зелений колір, що є не випадковим, оскільки в психології зелений відтінок означає свіжість, гармонію, успіх. Крім того, це імпліцитна вказівка на ті регіони вирощування кави, звідки *Starbucks* отримує свої органічні зерна. У свою чергу, компанія *Caribou coffee* вдало поєднує свої фірмові кольори (коричневий, який символізує природу й каву, синій – мир і простір природи) з графічними елементами: «щит» відображає знак Маккінлі-Парку, а інші компоненти формують зображення карибу та кавового зерна (див. рис. 1). Головна мета підбору палітри створити певні приємні асоціації із брендом.

Рис. 1. Графічне зображення бренду *Caribou coffee*

Наступна функція вдалого брендингу, волонтактивна, реалізується за допомогою спеціальних граматичних структур, актуалізованих в усному мовленні відповідними інтонаційними моделями. Так, наприклад, англійськомовні назви брендів кави містять дієслова та їх форми із семантикою вираження бажань, наказів та інших волевиявлень, такі як «*express*», «*brew*», «*pour*», «*drink*», «*feel*» тощо.

Реалізація емотивної функції назв брендів досягається за рахунок низки стилістичних прийомів, запозичень з інших мов, а також за допомогою візуально-графічних засобів. До найбільш частотних мовних засобів вираження емоційного забарвлення відносимо ампліфікації, гіперболи, риторичні питання, каламбур, метафори, метонімії, епітети. Прикладом може слугувати низка імперативних речень *Be passionate, be calm, drink coffee; Grind it, Brew it, Do it; Better Beans, Better Coffee*, на початку яких міститься заклик до дії. Епітети також

Людина як суб'єкт міжкультурної комунікації: сучасні тенденції у філології, перекладі та навчанні іноземних мов (12 квітня 2024)

слугують вираженню спонукання до дії (*McCafé: «Sip into something more comfortable»*, *Caribou Coffee: «Life is Short. Stay Awake for it»*).

Викладене свідчить, що ефективність реалізації функційно-прагматичного потенціалу назви будь-якого бренду досягається за рахунок взаємодії низки вербальних і невербальних мультимодальних засобів, які в лапідарній формі здатні транслювати необхідний обсяг інформації, спонукаючи споживача до відповідних дій.

Література

1. Мак-Кі Р. Сторіноміка. Маркетинг у пострекламну епоху. Vivat. 2019. 240 с.

ВЛАСНІ НАЗВИ В АНГЛОМОВНОМУ ФАНФІКШЕНІ

Шеремет Наталія

студентка 4 курсу бакалаврату, факультет лінгвістики

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: доцент, к.філол.н. Борбенчук І.М.

Однією з характерних рис фанфікшену є наявність великої кількості власних назв, що дозволяють створити картини реального чи фантастичного світу, зобразити персонажів, сформуванати загальну атмосферу твору. У англомовних творах Марісси Маєр «Сіндер» з циклу «Місячні Хроніки» та Елізера Юдковскі «Герміона Джін Грейнджер і Поклик Фенікса» були виділені наступні **власні назви**:

- **топоніми** (**ороніми**: *Mount Everest – вершина Еверест*; **хороніми**: *Middle-Earth – Середзем'я*; **астіоніми**: *the City of Endless Night – Місто Нескінченної Ночі*; **годоніми**: *Diagon Alley – Алея Діагон*; **мікротопоніми**: *Taihang District – Район Тайхань*);

- **антропоніми** (**офіційна система іменування**: *Linh Cinder* – Лін Сіндер, *Millicent Bulstrode* – Мілісент Бултстроуд; **прізвиська героїв**: *The Boy-Who-Destroyed-A-Dementor* – Хлопчик-Що-Знищив-Дементора; **псевдоніми**: *Voldemort* – Волдеморт; **дейктичні антропоніми**: *Abstract Reasoning Harry* – Гаррі-Взагалі, *Harry In The Moment* – Гаррі-Наразі); **етноніми**: Місячани – *Lunars*);

- **хрононіми** (**періодоніми**: *T.E.* – Третя ера, *the second era* – Друга Ера; **фактоніми**: *the New Beijing science fair* – Нью-Пекінська виставка наукових досягнень, *N.E.W.T.* – Н.О.Ч.І. (екзамен); **геортоніми**: *the 126th Annual Peace Festival* – 126 Річниця Миру);

- **хрематоніми** (**ювеліроніми**: *Lunar Crown* – Місячна Корона; **документалізм**: *the Interplanetary Agreement* – Міжпланетна угода; **гастроніми**: *tea-boiled eggs* – чайні яйця, *treacle tart* – мелясовий пиріг; **назви реліквій** *Sorting Hat* – Сортувальний Капелюх, *Invisibility cloak* – Плащ-невидимка; **назви грошових одиниць**: *Univs* – уни, *Sickles* – серпики; **назви окремих кімнат**: *the Chamber of Secrets* – Таємна кімната, *Mary's Room* – Кімната Мері).

Також були зафіксовані поодинокі власні назви: **зооніми** (Танахи – Танаксу, ім'я сови); **фітоніми** (*chrysanthemums* – хризантеми); **астроніми** (*Big Dipper* – Мала Ведмедиця); **теоніми** (*Yog-Sothoth* – Йог-Согот, Немезида); міфоніми (*Merlin* – Мерлін).

Як бачимо, власні назви виконують у фанфікшені номінативну, локаційну, характеристичну, соціологічну функції. Вони дають читачеві уявлення про героїв чи об'єкти, містять розгадку до характерів, їх ролі у сюжетах, а також містять позаконтекстуальну інформацію про описуваний світ.

Література

1. Станко Д. Жанрові особливості англomовного фанфікшен. *Львівський філологічний часопис*, 2022, Вип. 11, С. 224-228.

2. Торчинський, М.М. Структурна класифікація власних назв. *Мовні і концептуальні картини світу*. Київ: ВПЦ “Київський університет”, 2007. Вип. 23, ч. 3. С. 95–98.

3. Pesonen M.M. Introduction to the terminology of fan fiction (Master's thesis, Itä-Suomen yliopisto), 2012. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/15169409.pdf>.

ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ В КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

ЖАНРОВО-СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКИХ ІНСТРУКЦІЙ (НА МАТЕРІАЛІ ІНСТРУКЦІЙ ДЛЯ КОРИСТУВАЧІВ)

Бабич Юлія

студентка 4 курсу бакалаврату, факультет лінгвістики

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: доцент, к.пед.н. Волощук І.П.

Жанр інструкцій є окремою формою науково-технічної літератури з чітко визначеною специфікою. Він має давню історію формування та часто перетинається з іншими способами передачі інформації. У загальному сенсі інструкцію можна визначити як офіційний технічний документ [2].

Водночас, жанр інструкції, як частина науково-технічної літератури, має низку характерних рис, що вирізняють його серед інших жанрів: технічне спрямування, чітка структура, використання спеціалізованої термінології, імперативні форми, спрямованість на конкретну аудиторію, використання ілюстрацій, лаконічність і недвозначність, дотримання стандартів і норм.

Звідси витікає, що для інструкцій характерним є використання як розповідних, так і спонукальних конструкцій. Перші зазвичай використовуються в описовій частині, тоді як другі – у розділі з конкретними вказівками. Спонукальні речення можуть бути простими або складними, умовними, складнопідрядними, односкладними чи заперечними. Всі речення в інструкціях вирізняються лаконічністю і містять лише необхідний мінімум елементів для чіткого донесення змісту.

Зазначимо також, що в англійських інструкціях переважає використання дієслів наказового способу, у поєднанні зі значним використанням модальних

дієслів. Також часто трапляються пасивні конструкції, дієприкметникові та дієприслівникові звороти, а також складнопідрядні та умовні речення [3, с. 71].

При цьому поруч з дієсловами, що вказують на необхідні дії, в інструкціях використовуються загальноприйняті конструкції для передачі наказового способу. Як основу текст інструкцій використовує шаблони без часових значень. Таким чином, можна часто зустріти конструкції подібні до «*Слід мати на увазі...*», «*It is necessary...*», «*It is strongly recommended...*» тощо.

Функціональне призначення інструкцій для користувачів реалізується через взаємопов'язане використання мовно-стильових засобів на лексичному, граматичному та синтаксичному рівнях. Така єдність засобів сприяє ефективному сприйняттю та розумінню інструкцій користувачами.

Безсумнівно, лексичну основу інструкцій складають терміни, які становлять значну частину словникового складу. Окрім цього, у технічних текстах широко вживається спеціалізована технічна фразеологія. Це відбувається, коли звичайні слова набувають термінологічного значення у певних стійких словосполученнях.

Окрім того, цікавою стилістичною рисою інструкцій є присутність культурно-специфічної інформації та культурних реалій. У випадках, коли текст містить подібне, при перекладі необхідно враховувати концепцію «мовної локалізації», адаптуючи текст до культурних особливостей цільової аудиторії [1, с. 156].

Разом з тим, однією з характерних рис інструкцій є активне використання прислівників способу дії, які вказують на якісні характеристики виконання дій. Важливо відзначити, що в інструкціях широко використовуються конструкції з модальними дієсловами. В англійській мові це передається словами *must*, *can* (*could*), *have to*, *should*, *ought to*, *need*, *may*, *might* [5].

Отже, жанр інструкцій у науково-технічній літературі має власну специфіку, включно з чіткою структурою та використанням спеціалізованої

термінології. Він охоплює елементи різних комунікаційних форм і відзначається застосуванням різноманітних мовно-стильових засобів.

Література

1. Еррера Мендісабаль А.В. Особливості відтворення культурно-специфічної інформації в технічних текстах. *Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Серія «Філологічні науки»*. 2017. С. 155 – 158.
2. Колос Ю. З. Особливості перекладу термінів англomовних інструкцій українською мовою. *Молодий вчений*. 2020. № 7.1. С. 68 – 71.
3. Byrne J. Scientific and technical translation explained: A nuts and bolts guide for beginners: Routledge, 2014. 264 p.
4. Lassen I. Accessibility and acceptability in technical manuals: A survey of style and grammatical metaphor: John Benjamins Publishing, 2003. 183 p.
5. Manuals Usable. Writing and Speaking in the Technology Professions: A Practical Guide, 2015. 515 p.

КОМУНІКАТИВНІ СТРАТЕГІЇ В АНГЛОМОВНІЙ ТЕХНІЧНІЙ ПИСЬМОВІЙ КОМУНІКАЦІЇ ТА ЇХ ВІДТВОРЕННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ: ДИСКУРС БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ

Буділовська Катерина

студент 1 курсу магістратури, факультет лінгвістики

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: канд. пед. наук, доц. Волощук І.П.

Будівельна галузь характеризується надзвичайно динамічним розвитком завдяки новітнім розробкам, виникненню нових типів матеріалів та технологій їх застосування.

Сьогодні все більш актуальним постає питання екологічності та сталого розвитку. Аби підтвердити високу якість продукції, виробники будівельної хімії та інших матеріалів для будівництва прагнуть отримати відповідні екологічні сертифікації щодо рівня викидів летких органічних сполук, якості повітря

всередині приміщення, рівня впливу матеріалів на навколишнє середовище тощо. У зв'язку з цим зростає кількість відповідної технічної документації, наприклад, міжнародні нормативи, стандарти, класифікації, супровідна документація до усіх типів будівельних матеріалів, як-то технічні карти, паспорти безпеки, технічні посібники, методики виконання робіт тощо.

Окрім того, для просування своєї продукції, заохочення потенційних клієнтів, просування бренду компанії та інших маркетингових цілей, компанії створюють різноманітну рекламну літературу: брошури, листівки, каталоги, наповнення для соціальних мереж та офіційного сайту. Усе це також належить до технічної письмової комунікації, адже такі тексти містять важливу інформацію про технічні характеристики, властивості та способи застосування матеріалів для будівництва. Тому забезпечення адекватного перекладу англомовної технічної літератури й набуває такої актуальності.

Водночас, важливим є питання досягнення ефективної взаємодії з аудиторією, зокрема і кінцевим споживачем в світі інформаційного перевантаження. Відповідь на це питання частково полягає у розумінні комунікативних стратегій в англомовній технічній комунікації та їх якісного відтворення мовою перекладу.

Через велике розмаїття комунікативних ситуацій існує проблема вибору оптимальних критеріїв для класифікації комунікативних стратегій, різні науковці пропонують різні типології таких стратегій та тактик.

А. Белова систематизує їх у вигляді зіставлення категорій: універсальні та етнічно-специфічні, загальноживані та індивідуальні, загальноживані та вікові, загальноживані та статуснозумовлені, вербальні та невербальні, атемпоральні та обмежені в часі, адресантноорієнтовані та адресатноорієнтовані, кооперативні та конфліктні, інформативні та спонукальні [2].

Т. Толмачова пропонує методичну класифікацію комунікативних стратегій, яка базується на принципі подібності комунікативних функцій мовленнєвих актів, зокрема обмін інформацією, надання оцінки або коментарів,

спонукання та регулювання відносин, вираження емоцій, звернення та утримання уваги.

В англomовній технічній письмовій комунікації використовуються різні комунікативні стратегії. Для забезпечення належної, адекватної передачі таких стратегій та тактик засобами української мови слід враховувати не лише лінгвістичний аспект, а й екстралінгвістичні фактори, такі як соціокультурний контекст, вік, стать, рівень освіти реципієнтів, бажаний прагматичний вплив тощо.

Література

1. Карабан В. І., Переклад англійської наукової і технічної літератури: навч. посібник. Вінниця: НОВА КНИГА, 2002. 576 с.
2. Белова А. Д. Комунікативні стратегії і тактики: проблеми систематики: *Мовні і концептуальні картини світу*: зб. наук. пр. Київ: КНУ ім. Т. Шевченка, 2004. С.11-16.
3. Семенюк О.А., Паращук В.Ю., Основи теорії мовної комунікації: навч. посібник. Київ: Академія, 2010. 240 с.

ПРОФЕСІЙНО ВАЖЛИВІ ЯКОСТІ УСНИХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ

Самчук Анастасія, Васюра Єлизавета

студентки I курсу магістратури, факультет лінгвістики

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: канд. пед. наук, проф. КТПААМ Коломієць С. С.

Мистецтво перекладу – це не лише про перетворенням слів з однієї мови на іншу, а й про унікальне поєднання професійного досвіду та особистих якостей. Між основними властивостями усного та письмового перекладачів є певні відмінності.

Усні перекладачі уособлюють ефективну комунікацію, необхідну, щоб привертати увагу аудиторії так само як доповідачі. Успішний усний перекладач

слідкує за подіями у світі та володіє дослідницькими інструментами та навичками користування комп'ютером. Ця роль вимагає поєднання таких якостей, як інтуїція, адаптивність і швидкі когнітивні рефлексії, щоб орієнтуватися в різноманітних темах та промовцях. Важливими також є дипломатичність і розуміння особливостей конкретної ситуації, що забезпечують точну передачу задуманого оратором повідомлення [1].

Варто зазначити про індикатор типів особистості Маєрс-Бріггз, відомий як інструмент оцінки в різних сферах. Згідно з цим індикатором, можна визначити преференції щодо 1) взаємодії з іншими, 2) способу збору інформації, 3) прийняття рішень, 4) контролю над собою та світом [2]. Розрізняють чотири шкали для дослідження особистості:

1. **Тип енергії.** *Екстраверти* отримують енергію через контакт з навколишнім світом, вони комунікабельні і радше діють, ніж спостерігають. *Інтроверти* отримують енергію від внутрішніх джерел, виявляють увагу до деталей і можуть відчувати перевантаження зовнішніми враженнями.

2. **Тип мислення.** *Сенсорики* зосереджуються на даних, деталях і відчуттях, віддають перевагу конкретності і об'єктивності. *Інтуїти* схильні до абстрактних ідей, можливостей та концепцій, мають розвинене відчуття здогадки, особливо лінгвістичної. Тоді як сенсорики шукають «правильне» слово для вербалізації ідеї, інтуїти більш гнучкі у підборі відповідників.

3. **Стиль поведінки.** *Логіки* схильні до аналітичного підходу. *Етики* оцінюють ситуації з урахуванням власних цінностей і почуттів. У роботі перекладача мислення корисне для точного і логічного відображення ідей, а почуття сприяють кращому розумінню контексту і мотивації промовця.

4. **Стиль життя.** *Раціонали* люблять систему та порядок, спрямовані на результати й контроль оточення. *Ірраціонали* схильні до спонтанності та відкриті до нових можливостей. Вважається, що більшість перекладачів є ірраціоналами, хоча насправді обидва стилі є актуальними.

Отже, різні типи особистості можуть впливати на процес та успішність

роботи усного перекладача. Важливо пам'ятати, що кожен тип має і сильні, і слабкі сторони, тож успішний перекладач повинен уміти адаптуватися до різних обставин і вимог. Ці якості і навички слугують основою ефективної роботи у сфері усного перекладу, без них спеціаліст не здатний забезпечити високоякісний переклад.

Література

1. Матузкова О.П., Безпалова К.В., Семенова О.Ю. Переклад як професія: компетентності, цінності та виклики. Одеса. 2021. 28 с.

2. Ткачук Т. І., Паславська І. Б. Особистісні характеристики перекладача: способи і критерії визначення та вплив на професійний успіх. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія.* 42(3). 2019. С. 82-85.

ОСОБЛИВОСТІ АНГЛО-УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ СТАЛИХ ВИРАЗІВ (НА МАТЕРІАЛІ ПОСТАНОВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ)

Горлова Олександра

студентка 4 курсу бакалаврату, факультет лінгвістики

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. пед. н., доц. Баклаженко Ю.В.

Сталі вирази, відомі також як ідіоми, є невід'ємною частиною будь-якої мови. Вони представляють собою групу слів або фраз, які мають фіксоване значення, відмінне від літературного або прямого значення складових компонентів. Сталі вирази відіграють важливу роль у мовному використанні, сприяючи експресивності, образності та конкретизації вислову. Місце фразеологічних одиниць і сталих виразів у мові окремих письменників, певних літературних жанрів та стилів досліджували в своїх працях багато українських мовознавців, а саме: А. Авксент'єв, Л. Булаховський, Н. Бабич, О. Демська-Кульчицька, Л. Добржанська, П. Плющ, Д. Ужченко та ін. [1, с. 258].

У контексті перекладу, особливо у сфері юридичного дискурсу, розуміння та правильне використання сталих виразів має вирішальне значення. Наприклад, постанови Європейського суду з прав людини містять в собі численні фразеологізми та юридичні терміни, які мають сталий характер та визначене значення.

У демократичних правових системах, включаючи українську, створення правових текстів є складним суспільним процесом, під час якого законодавець взаємодіє з суб'єктами права, використовуючи юридичну термінологію та інші засоби юридичної лінгвістики. Мова нормативно-правових актів повинна відзначатися функціональністю, комунікативністю, формальністю, стислістю, адекватністю, чіткістю та повнотою визначень, щоб якнайкраще передавати ідеї національного (наднаціонального) правотворця. Цими формальними вимогами також повинні керуватися й перекладачі юридичних текстів.

Переклад юридичних сталих виразів має важливе значення у забезпеченні правової чіткості та розуміння текстів, спрямованих на різні аудиторії. У сфері права, де кожне слово має юридичну силу, точність перекладу є важливою. Від цього залежить уникнення непорозумінь, які можуть призвести до серйозних юридичних наслідків, тому переклад у сфері права необхідний для правильності інтерпретації угод, договорів, законів та інших документів.

Дуже важливо враховувати деякі загальноприйняті рекомендації щодо юридичного перекладу, які застосовуються за кордоном [2, с. 254]:

- *Переклад повинен точно відобразити оригінал*

Наприклад, вислів "*fiduciary duty*," і його перекладач використовує як термін "довіреність," щоб точно відтворити юридичний зміст та відповідність поняттю, без спотворень чи змін сенсу.

- *Перекладач повинен створити переклад, який полегшує читання та розуміння тексту для читачів*

У юридичному документі може зустрітися сталий вираз "*without prejudice*," який перекладається як "без шкоди для прав". Цей вираз вказує на обмеження

використання інформації, зазначеної у документі, з метою підтримки конфіденційності та запобігання її використанню у майбутніх судових справах.

Отже, у результаті аналізу можна зробити висновок, що англо-український переклад сталих виразів на матеріалі постанов Європейського суду з прав людини є складним завданням, яке вимагає уваги до деталей та глибокого розуміння контексту. Перекладачам необхідно не лише володіти високим рівнем мовних та перекладацьких навичок, але й мати знання юридичних термінів та концепцій.

Література

1. Яцьків М.Ю. Здобутки сучасної українською фразеології у контексті новітніх парадигм лінгвістичних досліджень: ДВНЗ, 2015. 258 с.

URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/9913/1/40.pdf>

2. Guillermo Cabanellas. The Legal Environment of Translation: Routledge. 2014. P. 254

ВПЛИВ ПОЛІТИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ НА ПЕРЕКЛАД АНГЛОМОВНИХ КІНОФІЛЬМІВ

Дьордій Юлія

студентка I курсу магістратури, факультет лінгвістики

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: канд. філол. наук, доц. Скобнікова О. В.

Політична термінологія є важливим аспектом перекладу англомовних кінофільмів, оскільки вона відображає культурні та соціальні особливості країни. Вона включає в себе терміни та фрази, які використовуються для опису політичних процесів, інституцій, ідей та особистостей. Переклад цієї термінології може бути складним через відмінності в політичних системах та культурах. Це вимагає глибокого розуміння контексту та знання специфіки обох мов.

Політична термінологія в англомовних кінофільмах може впливати на публічну думку, формувати ставлення до політичних подій та особистостей.

Правильний переклад цих термінів є важливим для забезпечення правильного сприйняття та інтерпретації. Наприклад, переклад політичних слоганів та риторичних фраз може вплинути на сприйняття політичних ідей та ідеологій.

Перекладачі можуть використовувати різні стратегії для перекладу політичної термінології, включаючи дослівний переклад, калькування, адаптацію тощо. Вибір стратегії залежить від контексту, цілей перекладу та цільової аудиторії. Наприклад, прямий переклад може бути ефективним для перекладу універсальних політичних термінів, але може не враховувати культурні та контекстуальні відмінності.

Ефективний переклад політичної термінології вимагає від перекладачів не лише відмінних мовних навичок, але й глибокого розуміння політичних процесів, історії та культури країни, мову якої вони перекладають. Це включає знання політичної системи, історії, культури, соціальних норм та цінностей [2].

Сучасні технології, такі як машинний переклад та комп'ютерно-асистований переклад, можуть сприяти ефективності та точності перекладу політичної термінології. Проте, вони не можуть повністю замінити людину-перекладача, особливо коли йдеться про переклад контекстуально залежних та культурно специфічних термінів [1].

Отже, переклад політичної термінології в англомовних кінофільмах є важливим і складним завданням, яке вимагає глибокого розуміння політичних систем, культури та мови. Тому для успішного перекладу політичної термінології, перекладачам потрібно постійно поглиблювати свої лінгвокультурні знання.

Література

1. Гончаренко, Ю. В. Машинний переклад: теорія, методологія, технології: навч. посібник. Київ: Видавництво "Наукова думка", 2021.
2. Чернишов, С. В. Політична лінгвістика: навч. посібник. Київ: Видавництво "Академія". 2018.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПЕРЕКЛАДУ ФРАНЦУЗЬКОМОВНИХ ЮРИДИЧНИХ ТЕКСТІВ

Кравченко Ольга

Студентка 4 курсу бакалаврату, факультет лінгвістики

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: д. пед. н., професор Майєр Н.В.

Актуальність обраної теми визначається необхідністю точного перекладу юридичних документів для правової відповідності, важливістю французької мови в міжнародному праві, впливом глобалізації на збільшення перекладацької роботи та потребою в глибшому розумінні юридичної лінгвістики для покращення міжкультурної комунікації.

Тому важливим є аналіз лексико-граматичних трансформацій, які виникають під час перекладу юридичних текстів, представлених у засобах масової інформації, з французької мови, що дасть змогу не лише зрозуміти специфіку перекладу у юридичній галузі, а й розробити рекомендації щодо оптимальних стратегій перекладу, забезпечуючи точність, юридичну еквівалентність та збереження контексту. Юридичні тексти є не лише засобом фіксації правової інформації, але й інструментом для досягнення конкретних правових цілей. Сучасне мовознавство відносить юридичні тексти до стилю офіційно-ділової мови, що обслуговує адміністративну сферу. Це виявляється у різних офіційних документах, таких як декрети, комюніке, накази (як вид розпорядчих документів) і т.д. Сутність юридичних текстів визначається їх точністю, зв'язаністю, простотою викладу, лаконічністю, юридичною технікою та іншими характеристиками. Ознаки юридичних документів є такими: 1) вони є конкретним видом інформації, яка фіксується на матеріальному носії; 2) створюються у ході практичної діяльності суб'єктів права; 3) мають юридичне значення та використовуються в правовому регулюванні, без чого не може відбутися жодна стадія правового регулювання в практиці [4, с. 49].

Юридичні тексти відзначаються об'єктивністю, логічною послідовністю, переконливістю, уніфікацією, стандартизацією, ясністю викладу та точністю опису. Ці фундаментальні риси пояснюють лінгвістичні особливості юридичних текстів, такі, як використання неозначених речень, безособових конструкцій, теперішнього абсолютного часу, дійсного способу та специфічної, іноді застарілої лексики та граматичних форм [3, с. 63].

Загальна мета юридичних текстів полягає в створенні юридичної системи, яка дозволяє ефективно функціонувати суспільству, забезпечуючи регуляцію відносин та збереження порядку.

Можна констатувати, що ознаки юридичного документа обумовлюються його створенням відповідно до законодавчих норм та правил, враховуючи волевиявлення громадян і підприємств. Ці документи, які мають юридичну силу, створюються під час юридичної діяльності уповноваженими органами, посадовими особами чи фізичними особами в межах їхніх прав. З погляду функцій, вони виконують різноманітні завдання в соціальному контексті, забезпечуючи збереження та передачу правової інформації. Основні функції юридичних документів включають інформаційну, комунікативну та кумулятивну функції, а також управлінську, пізнавальну, правову, культурно-правову та інші, що сприяють вирішенню різних завдань у суспільстві [7, с. 18-25].

Стиль юридичних текстів відзначається стриманістю в оцінках та униканням суб'єктивних висловлювань, вдаючись до емоційно нейтральних мовних засобів. Лексико-семантичне поле цього стилю включає історизми, архаїзми та граматичні конструкції, традиційно вживані в юридичних текстах. В адміністративних та ділових текстах лексика залежить від їхнього типу, проте залишається спрямованою на найменування установ, посад чиновників, документів та юридичних термінів. Навіть при можливому ризику нерозуміння, адміністративні тексти часто містять архаїчні елементи [2, с. 69].

Юридичні тексти використовують спеціальну лексику, включаючи англіцизми, інтернаціоналізми, кліше та терміни, що виражають уніфіковані

стандартні мовні формули. Терміни, як найважливіші мовні одиниці, поділяються на загальнонаукові, міжгалузеві та вузькоспеціалізовані [1, с. 228].

Використання абревіатур у юридичних документах обмежене, або їх вживають з обережністю. Дієслова переважно використовуються у теперішньому часі та активному стані, а також дієприкметник минулого часу для встановлення ланцюжків правових явищ [6, с. 111]. Національні слова, які отримали міжнародне значення, стають основою для формування термінів. Юридичні тексти характеризуються складними реченнями, при цьому спонукальні та питальні речення використовуються переважно у вступних словах, а окличні речення взагалі відсутні [5, с. 26-34].

Література

1. Онищук І. І. Техніка юридичного письма в нормативно-правових актах. Лабораторія академічних досліджень правового регулювання та юридичної техніки. Івано-Франківськ, 2014. 228 с.
2. Пентиліук М. Текст як об'єкт лінгвістики й основа спілкування. URL: http://linguistics.kspu.edu/webfm_send/1113.
3. Тетарчук І.В. Юридичне документознавство. «Центр учбової літератури», 2015. С. 63.
4. Швачко С.О. Поверхнева та глибинна структури юридичних текстів. *Право і лінгвістика*. 2004. С. 49–54.
5. Darbelnet J. Réflexions sur le discours juridique. *Meta*, 1979. P. 26-34.
6. Doppagne A. Majuscules, abreviations, symboles et sigles. Pour une toilette parfaite du texte. Paris : Duculot, 1991. P. 111.
7. Legault G. A. Fonctions et structure du langage juridique. *Meta*, 1979. P. 18-25.

**ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНА КОРЕЛЯЦІЯ ФРАНЦУЗЬКО- ТА
УКРАЇНОМОВНИХ МІЖУРЯДОВИХ ДОКУМЕНТІВ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Кучер Аліна

студентка 4 курсу бакалаврату, факультету лінгвістики

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: доцент, канд. пед. наук, доцент кафедри ТППФМ

Школяр Л. В.

Зовнішньоекономічна діяльність є ключовим компонентом розвитку будь-якої країни, оскільки вона сприяє розширенню та укріпленню економічних зв'язків між національними економіками. Міжурядові документи є основою для встановлення та регулювання цих зв'язків.

Міжурядові документи зовнішньоекономічної діяльності – це офіційні домовленості між урядами різних країн, які регулюють та визначають рамкові умови для зовнішньоекономічної співпраці між цими країнами [1].

Офіційний стиль складається з низки функціональних підстилів, найпоширенішими з яких є:

- законодавчий (конституція, закон, постанова, указ, кодекс тощо)
- дипломатичний (декларація, контракт, договір, угода, дипломатична нота тощо)
- судовий (апеляція, висновок експертизи, обвинувальний висновок, повістка, касаційна скарга тощо);
- адміністративний (довідка, договір, довіреність, рапорт лист тощо) [2, с. 127].

Характерною рисою юридичних текстів є "переважання канцелярського стилю" [3, с.54] – велика кількість канцелярських кліше, консервативність лексики, складний, громіздкий синтаксис, велика кількість модальних слів із розпорядчою семантикою ("має право", "зобов'язаний дотримуватися"),

переважання дієслівних форм теперішнього часу. Завдання подібних текстів – повідомити реципієнту об'єктивну перевірену інформацію та іноді приписати якісь дії. Тексти документів, як правило, перекладають за готовою моделлю, оскільки під час перекладу переважають однозначні еквіваленти й трансформації.

Використовувані в ділових текстах клішовані елементи підкреслюють ділову основу спілкування, реалізують принцип офіційності. Це стосується і вживання фразеологічних одиниць. Уживані наприкінці тексту ділових паперів умовні формули звернення можна віднести до традиційних кліше, що втратили емоційність: "*Veillez, Monsieur, agréer nos salutations distinguées*".

В офіційно-діловому стилі часто вживаються слова, властиві так званому високому стилю (*mots nobles*). Так, наприклад, часто вживаються вирази: "*réserver une suite favorable à une demande*" ("дати позитивну відповідь на запит"); "*comporter l'attribution d'une indemnité*" ("передбачають надання допомоги"); "*accepter comme une mission l'obligation de formuler sa pensée*" ("прийняти обов'язок формулювати свої думки") тощо.

Розглянемо конкретний приклад лексико-граматичних кореляцій документів ЗЕД, а саме, "Угоду між Урядом України та Урядом Французької Республіки про взаємне сприяння та взаємний захист інвестицій": "*Уряд України та Уряд Французької Республіки, які надалі іменуються "Договірні Сторони", прагнучи до зміцнення економічного співробітництва між двома країнами та створення сприятливих умов для французьких інвестицій в Україні та українських інвестицій у Франції, впевнені в тому, що сприяння та захист цих інвестицій покликані стимулювати переміщення капіталів і технологій між двома країнами в інтересах їх економічного розвитку, домовились про наступне:...*" (4), французькою мовою це речення угоди звучатиме так: "*Le Gouvernement de la République Française et le Gouvernement d'Ukraine ci-après dénommés " les Parties contractantes ", Désireux de renforcer la coopération économique entre les deux Etats et de créer des conditions favorables pour les investissements français en Ukraine et ukrainiens en France, Persuadés que*

l'encouragement et la protection de ces investissements sont propres à stimuler les transferts de capitaux et de technologie entre les deux pays, dans l'intérêt de leur développement économique, Sont convenus des dispositions suivantes:... " (5)

Лексичні кореляції: в обох реченнях наявна офіційна юридична термінологія (*Уряд – Gouvernement; Договірні Сторони – les Parties contractantes* (варто зазначити, що як в українській, так і в французькій угоді слово "Сторони" пишеться з великої літери, оскільки воно є складовою частиною офіційного юридичного терміну "Договірні Сторони", це є загальноприйнятою нормою в юридичних документах та міжнародних угодах). У французькому варіанті "*propres à*" перекладено просто як "покликані", втративши відтінок "здатні, придатні", також "*ci-après dénommés*" перекладено як "які надалі іменуються", застосувавши трансформацію модуляція, що відрізняється від буквального перекладу.

Розглядаючи граматичні кореляції української і французької угоди, варто зазначити, що порядок слів у реченнях двох мов відрізняється через різні граматичні структури французької та української мов. Отже, з граматичного боку кореляцій, можна помітити наступне: в українському реченні використано активний стан "*домовились*", тоді як у французькому використано пасивний стан "*sont convenus*". Але через прагматичний стиль офіційних документів, у двох угодах присутні інфінітивні конструкції ("*зادля створення*", "*для стимулювати*" в українському та "*pour créer*", "*pour stimuler*" у французькому), оскільки у офіційно-діловому стилі, особливо в юридичних документах і міжнародних угодах, часто використовуються інфінітивні та безособові конструкції замість розгорнутих речень. Це надає стилю лаконічності, безособовості і стислості викладу. А також ці конструкції використовуються для уникнення підрядних речень, тому що заміна підрядних речень інфінітивами робить текст більш компактним і зосередженим на головній меті.

Отже, міжурядові документи зовнішньоекономічної діяльності є офіційними домовленостями між країнами, що регулюють та визначають умови

їхньої економічної співпраці. Вони характеризуються використанням канцелярського стилю, юридичної термінології, клішованих виразів, безособових та інфінітивних конструкцій для лаконічності та офіційності викладу. При перекладі таких документів з однієї мови на іншу застосовуються відповідні граматичні та лексичні трансформації для збереження стилістики та правильної передачі змісту. Загалом, юридичні тексти міжнародних угод вимагають ретельного перекладу з дотриманням відповідних норм офіційно-ділового стилю мови перекладу.

Література

1. Гарний Д. Первинні документи як форма договору: долаємо стереотипи. *Школа бухгалтера*. № 5. 2007.
2. Гордієнко Н. М. Поняття перекладацької еквівалентності як центральна проблема теорії художнього перекладу. Том 18. Філологічні науки. «Бял ГРАД-БГ» ООД, 2012. 104 с.
3. Гумовська І. М. Англійська юридична термінологія в економічних текстах: генезис, дериваційні та семантико-функціональні аспекти. Львів, 2000. 19 с.
4. Угода між Урядом України та Урядом Французької Республіки про взаємне сприяння та взаємний захист інвестицій. Документ 250_414, чинний, поточна редакція — Набрання чинності для України міжнародного договору від 26.01.1996: сайт URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/250_414#Text
5. Accord Entre le Gouvernement de la Republique Francaise et le Gouvernement D'ukraine Sur L'encouragement et la Protection Reciproques des Investissements — Набрання чинності для України міжнародного договору від 26.01.1996. URL: <https://investmentpolicy.unctad.org/international-investment-agreements/treaty-files/1290/download/>

ДО ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ ПОЛІСЕМАНТИЧНИХ ТЕРМІНІВ ІНЖЕНЕРНОГО ДИСКУРСУ

Олішевська Вікторія

студентка 4 курсу бакалаврату, факультет лінгвістики

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. пед. н., доцент ТППАМ Баклаженко Ю.В.

Сучасний етап розвитку міжкультурної комунікації в інженерній сфері потребує забезпечення якісного письмового перекладу. Ключову роль при цьому відіграють перекладачі, які мають бути обізнані з особливостями текстів інженерної галузі, зокрема, з такими проблемами як полісемантична термінологія та необхідність обрання правильного відповідника при перекладі.

Актуальність дослідження перекладу англomовних полісемантичних термінів інженерного дискурсу обумовлена великим практичним значенням зазначеної проблеми та недостатньою дослідженістю полісемантичності термінів галузі інженерії.

Полісемія (або багатозначність) – це явище, коли одне й те ж слово має кілька лексичних значень, які визначаються контекстом. Загалом полісемія є дуже поширеним явищем, яке можна зустріти в мовах усього світу [1].

Полісемія відіграє важливу роль у формуванні термінологічних систем, хоча думки щодо її функціонування в термінології різняться. З одного боку, полісемія може ускладнювати розуміння термінів, особливо у наукових і технічних текстах, де точність термінів має велике значення. З іншого боку, полісемія може сприяти розвитку термінології, роблячи мову більш гнучкою та адаптивною до нових понять та концепцій [2].

Процес перекладу, як і вивчення іноземної мови, може бути складним завданням. Існує багато факторів, які роблять переклад не простою заміною слів однієї мови на слова іншої. Тексти перекладу можуть містити складні граматичні конструкції, неологізми, фразеологізми, багатозначні терміни, культурні

особливості, які складно передати іншою мовою. Через це перекладач має глибоко розуміти текст оригіналу, володіти знаннями з різних галузей, мати гарну пам'ять, увагу та бути ерудованим.

Явище полісемії вже досить тривалий час є предметом уваги як перекладачів, так і лінгвістів. У перекладі основна проблема великої кількості полісемічних англійських слів полягає в тому, що їхні значення можуть змінюватися залежно від контексту. В одних контекстах вони мають основне (первинне) значення, а в інших – вторинні непрямі значення.

Кожен вид перекладу має свої особливості та тонкощі. Наприклад, у випадку усного синхронного перекладу при перекладі полісемантичних термінів можуть виникати найбільші труднощі, адже роз'яснення багатозначних слів може бути неточним, оскільки думка мовця не завершується повністю. Тому перекладач повинен передбачати подальший розвиток речення.

Рідше виникають проблеми з усним послідовним або письмовим перекладом. У них присутній чіткий контекст і думка мовця чи автора, що уможлиблює правильний переклад багатозначних слів. Однак навіть за таких умов інколи неможливо повністю зрозуміти контекст чи мовне середовище, у якому вживаються полісемантичні слова, наприклад, під час письмового перекладу окремих фрагментів. Якщо інформації у тексті недостатньо, перекладачі можуть самотійно дослідити тему, щоб вибрати правильний переклад термінології [3]. Якісний письмовий переклад текстів інженерної галузі потребує глибокого розуміння особливостей цієї сфери, зокрема проблеми полісемантичної термінології. Полісемія (багатозначність термінів) є поширеним явищем, яке може як ускладнювати розуміння термінів, так і сприяти розвитку термінології. Для перекладача ключовим викликом є вибір правильного відповідника при перекладі полісемантичних термінів, що потребує хорошого розуміння контексту, ґрунтовних знань у відповідній галузі та володіння різними перекладацькими стратегіями подолання цієї проблеми. Дослідження полісемії у інженерному дискурсі є актуальним завданням через її поширеність та практичне значення для якості перекладу фахових текстів.

Література

1. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства: підручник. Київ: Академія, 2002. 368 с.
2. Бурлакова І., Дячук Т. The problem of ambiguity in terminology (on the example of socio-economic terminoleks). *Humanitarian Education in Technical Universities*. 2019. No. 40. URL: <https://doi.org/10.18372/2520-6818.40.14253>
3. Особливості перекладу багатозначних слів. *Репозитарій Національного Авіаційного Університету: Home*. URL: <https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/42415/1/Гром%20Т.%20Особливості%20Перекладу%20багатозначних%20слів..pdf>

СПЕЦИФІКА СТВОРЕННЯ АТМОСФЕРИ САСПЕНС В АНГЛОМОВНИХ ТВОРАХ

Самчук Анастасія

студентка 1-го курсу магістратури, факультет лінгвістики

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к.філол.н., доцент Борбенчук І.М.

Створення атмосфери саспенс у літературі передбачає майстерне використання великого розмаїття лексико-стилістичних засобів, адже саме це допомагає авторам тримати читачів у напрузі та охопити їх щирим бажанням дочитати твір до кінця, аби дізнатись розв'язку. Досить часто перед перекладачами постає справжній виклик зберегти цю атмосферу й адаптувати використані мовні засоби під культурний контекст іншої країни. Саме тому розуміння особливостей перекладу таких лексико-стилістичних фігур і досі залишається актуальним питанням для науковців (О. Божко, О. Борисов, О. Воробйова, О. Гордієнко, І. Кондратенко Г. Лещенко тощо).

Перш за все варто розпочати з характеристики основних лексико-стилістичних засобів, що створюють атмосферу саспенс у літературних творах. На лексичному рівні найбільше засобів, в яких реалізується це відчуття напруги, можна знайти в описах емоційного стану персонажів, а також пейзажу або погодних умов. Серед основних лексико-стилістичних особливостей можна виділити такі: 1) широке вживання епітетів з негативною конотацією; 2) детальний опис злих героїв та їхньої агресивної поведінки; 3) вживання емоційно-забарвленої лексики для позначення емоційного стану героїв; 4) використання протиставних сполучників; 5) вираження невпевненості через різноманітні лексичні структури; 6) вживання лексики, що асоціюється зі смертю, передвісниками смерті, або небезпекою [1, с. 73].

Окрім цього, письменники часто послуговуються різноманітними стилістичними засобами, зокрема метафорами й порівняннями для передачі напруги у своїх описах. Багато прикладів персоніфікації можна знайти в наведеному нижче уривку з повісті-казки «Шепіт на вітру», в якому Алан Маршал наділив природні явища людськими силами:

*«Greyfur and Peter hadn't gone very far when black **clouds began to gather** in the sky to the south. They could hear the distant rumble of thunder and the noise of rising wind. As **the clouds drew closer** lightning flickered behind them. Some **shafts zigzagged downwards** through gaps in the clouds and speared into the trees. Great **cracks of thunder followed; the trees shook their heads in agitation.**"The rain will be **here any moment!**" exclaimed Peter.'»*

Що стосується збереження атмосфери напруги під час перекладу творів, то перекладачі використовують перекладацькі трансформації на всіх мовленнєвих рівнях. Найчастіше застосовується дослівний переклад, функціональна заміна, модуляція, граматичні заміни, антонімічний переклад та конкретизація [2, с. 91]. Атмосфера саспенсу базується на тонких нюансах, мовних і культурних особливостях, які досить часто можуть не мати прямих еквівалентів у мові перекладу. Тому перекладачі повинні орієнтуватися в цих відмінностях, зберігаючи бажаний емоційний вплив і наративну напругу твору.

Отже, створення напруженої атмосфери за допомогою лексичних і стилістичних засобів свідчить про неабияку винахідливість і майстерність письменників, а переклад цих елементів у свою чергу вимагає глибокого розуміння особливостей мови і культури іншого народу.

Література

1. Гордієнко О.І. Способи створення ефекту саспенсу в сучасному сентиментально-пригодницькому романі (на матеріалі творів Г. Мюссо. *Проблеми семантики слова, речення та тексту*. 2013. Вип. 31. С. 70–76. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pssrtt_2013_31_11.
2. Лободзінська К.А. Особливості відтворення наративної напруги в англomовній літературі жахів : дис. маг : Київ, 2021. 153 с.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ НАЗВ ІНЖЕНЕРНИХ ТОРГОВИХ БРЕНДІВ: ПРАГМАТИКО- СЕМАНТИЧНИЙ АСПЕКТ

Світельська Вікторія

Студентка 4 курсу бакалаврату, факультет лінгвістики

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: доцент, к. пед.н. Баклаженко Ю.В

Особливості перекладу назв інженерних торгових брендів є ключовим аспектом крос-культурної комунікації, який вимагає ретельного аналізу та розуміння через призму прагматичних та семантичних перспектив. Ця тема здобула значний інтерес у зв'язку зі зростанням глобалізації та міжнародної торгівлі, а отже, вимагає подальших досліджень у зусиллях зрозуміти, як ефективно перекладати та адаптувати назви брендів у міжнародному контексті для забезпечення максимальної ефективності комунікації.

Аналіз сучасних підходів до перекладу інженерних торгових брендів: Попередні дослідження свідчать про різноманітність підходів до перекладу технічних термінів та назв брендів. Проте існує потреба в глибшому розумінні

їхнього прагматичного та семантичного значення, а також у розробці універсальних стратегій для ефективного перекладу в різних мовних і культурних середовищах. У цьому контексті, важливо розглядати не лише технічні аспекти перекладу, але й соціокультурні фактори, які впливають на сприйняття бренду в різних країнах.

Аспекти прагматичного перекладу: Аналізуючи функціональне призначення та цільову аудиторію інженерних брендів, дослідження розкриває важливість адаптації назв для максимально ефективної комунікації з міжнародними споживачами. Це передбачає врахування культурних, економічних та соціальних контекстів, щоб забезпечити адекватність та розуміння іншими культурами. Наприклад, ефективний переклад назви бренду повинен враховувати сучасні тренди та цінності, що важливі для цільової аудиторії [4; 5].

Семантичний аналіз інженерних торгових брендів: Дослідження виявляє семантичні відтінки та конотації, які можуть бути втрачені або змінені під час перекладу. Важливо враховувати не лише лексичне значення, а й культурні асоціації та вимоги місцевої аудиторії. Такий аналіз допомагає забезпечити точність та ефективність перекладу, зберігаючи при цьому ідентичність бренду та його специфічні характеристики, що можуть бути ключовими для споживачів.

Методологія дослідження: Проведено аналіз інженерних брендів з різних галузей, використовуючи як кількісні, так і якісні методи дослідження. Застосування різних методів дозволяє отримати комплексний огляд та зрозуміти специфіку перекладу інженерних торгових брендів з різних точок зору, що є ключовим для формулювання рекомендацій та стратегій перекладу [2].

Розглянемо декілька прикладів перекладів:

"Tesla Motors" (Електромобілі Tesla).

Прагматичний аспект: Український переклад "Тесла Моторс" має за мету збереження бренду та його впізнаваності на українському ринку.

Семантичний аспект: Переклад може викликати асоціації з інженерними виробами, але може не відображати повністю унікальність та інноваційність компанії.

"Caterpillar Inc." (Компанія Caterpillar).

Прагматичний аспект: Український переклад "Катерпілер Інк." має на меті передати назву бренду так, щоб вона була зрозумілою та акцентувала увагу на якості та надійності техніки.

Семантичний аспект: Переклад може не відображати повністю всіх аспектів оригінальної назви, таких як асоціації з силовою, міцною технікою, але все ж може бути ефективним для місцевого ринку.

"Boeing" (Корпорація Boeing).

Прагматичний аспект: Український переклад "Бойїнг" має на меті збереження бренду та його впізнаваності на українському ринку.

Семантичний аспект: Переклад може не враховувати історичний контекст або асоціації з американськими стандартами якості, але може бути зрозумілим для місцевих споживачів.

Ці приклади ілюструють важливість уважного аналізу прагматичних і семантичних аспектів при перекладі інженерних торгових брендів для забезпечення максимальної ефективності комунікації та збереження їхньої ідентичності в різних культурних контекстах.

Отже, результати дослідження підтверджують важливість уважного аналізу прагматичних та семантичних аспектів при перекладі інженерних торгових брендів. Це необхідно для забезпечення максимальної ефективності комунікації та збереження їхньої ідентичності в різних культурних контекстах, що відіграє ключову роль у міжнародній комунікації та успішному виведенні продуктів на міжнародний ринок. Такі дослідження допомагають удосконалювати методи перекладу та сприяють розвитку культурного обміну в сучасному світі [2; 5].

Література

1. Chukurna O.P. Brand positioning strategy on the basis of quality perception: different markets B2B and B2C. *Економіка: реалії часу*. 2017. № 1 (29). С. 135-142.
2. Вінарева О.В. Торгова назва та рекламний слоган в аспекті маніпулятивної комунікації (на матеріалі сучасної англійської мови). *Наука і сучасність*: зб. наук. пр. Київ: Логос, 2003. Т. 41. С. 232-238.
3. Гудманян А.Г. Відтворення власних назв у перекладі: автореф. дис. ... д.філол.наук : 10.02.16 / КНУ ім.Т. Шевченка. Київ, 2000. 30 с.
4. Воробель М., Калимон Ю., Юрко Н. Власні назви в ролі загальних (на прикладі англійської мови). *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*, 33(72), № 6, Ч. 1, 2022. С. 95–99. <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2022.6.1/16>
5. Воробель М., Калимон Ю., Юрко Н. Значення власних назв в англійській мові: філософсько-лінгвістичний аспект. *Закарпатські філологічні студії*. 2022. Вип. 1(26), С. 92–96. <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.26.1.18>

ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ АБРЕВІАЦІЙ У ФРАНЦУЗЬКІЙ ДИПЛОМАТИЧНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ ТА ЗАСОБИ ЇХ ВІДТВОРЕННЯ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Сердюк Софія

студентка 4 курсу бакалаврату, факультет лінгвістики

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: доцент, канд. пед. наук, доцент кафедри ТППФМ

Школяр Л. В.

Узгоджена взаємодія політики та дипломатії є важливою для ефективного представництва національних інтересів, збереження стабільності та розвитку міжнародних відносин. На сьогоднішній день людство активно слідкує за усіма

зовнішніми та внутрішніми політичними процесами, адже політика як ніколи впливає на всі сфери життєдіяльності. Політика не може обходитися без мови, між ними існує тісний зв'язок. Роль мови у політичних процесах, її вплив на сприйняття інформації, формування поглядів, мобілізацію громадян та встановлення взаєморозуміння між політичними суб'єктами вже досліджується вченими всього світу, серед них Т. А. Дейк, І. Б. Штерн, В. Н. Базильов, Ю. Н. Караулов, Е. І. Шейгал та ін. [5, с. 33], тоді як ролі перекладача політичних текстів присвячено роботи Ніколаєвої Т. М., Бекіша М. М., Мунена Ж., Бальзака Т. та ін.

Переклад тексту в контексті професійної та міжкультурної комунікації вимагає не лише досконалого володіння мовою, а й оперування широкими фоновими знаннями, які допомагають досягти точного та адекватного перекладу завдяки кращому розумінню контексту і можливості його відтворення з врахуванням всіх нюансів і особливостей обох мов.

Перекладачеві, який займається дипломатичним перекладом, необхідно бути ознайомленим з культурними, історичними, політичними, економічними реаліями, розбиратися в міжнародних відносинах, міжнародному праві, знати вимоги дипломатичного протоколу, етикету, дотримуватися високих стандартів конфіденційності задля ефективного забезпечення роботи та уникнення непорозумінь. Усі ці чинники формують сприятливі умови та особливий простір для ефективної взаємодії культур та успішної міжнародної діяльності.

Як стверджує французький учений Ж. Мунен, перекладач повинен бути не лише добрим лінгвістом, але й гарним етнографом, тобто повинен знати все про народ, який розмовляє тією чи тією мовою, його життя, культуру та історію [7, с. 141].

На процес взаємодії перекладача з текстом перекладу впливають багато факторів: психологічні, соціокультурні, загальноосвітні. Велике значення мають фонові знання, які відображають мовну компетенцію перекладача та його культуру [1, с. 24].

Французька мова є мовою дипломатії, яка у XVIII ст. повністю замінила латинську і протягом наступних років була домінуючою у дипломатичних колах до моменту початку протистояння англійської та французької мов. У 1945 році, на конференції у Сан-Франциско було визнано 5 мов офіційного дипломатичного спілкування: китайську, англійську, французьку, російську, іспанську. Згодом цей список доповнився арабською мовою [6, с. 8].

Англійська мова, станом на зараз, залишається пріоритетною у дипломатії, проте укладання класичних правил геополітики та традицій дипломатичного церемоніалу (Віденський конгрес 1815 р. та Аахський протокол 1818 р.) відбувалися у період панування французької мови. Тому, дипломатична терміносистема багата на терміни, що прийшли до української мови через посередництво французької: комюніке (фр. *communiqué* – лат. *communico* – повідомляю); резидент (фр. *résident* – *residens* – той, що залишається на місці); акредитація (фр. *accréditation* – лат. *accredo* – довіряю); регламент (фр. *règlement* – лат. *regula* – правило) [5, с. 38].

Розуміючи, що мова французької дипломатії має давні традиції термінотворення, її терміносистеми формувалися на власній мовній основі та мають своєрідні особливості, перекладачі фахових текстів зобов'язані зосередитися на певних нюансах відтворення таких систем. Для швидкого та зручного використання спеціалізованих термінів або складних понять, спрощення використання терміносистеми в конкретних контекстах, дипломатичні представники часто вдаються до аббревіацій.

Абревіатри є досить поширеним способом номінацій у дипломатичному дискурсі. Проте, варто пам'ятати, що чим вищий ступінь офіційності, урочистості дипломатичного тексту, тим менша ймовірність використання аббревіатур. В таких документах як статuti, конвенції, ноти, угоди, аббревіатури майже не використовуються.

В усних заявах, виступах, пам'ятних записках, посланнях, підготовчих матеріалах, інструкціях аббревіатури вживаються значно частіше, але їх форма

регламентується реєстровими списками дипломатичних установ. Наприклад, ПРООН, ЄС, Євратом, МОП, СОТ, ЮНІСЕФ, ЮНЕСКО.

У дипломатичних текстах нижчого рівня офіційності (інтерв'ю дипломатів, листи напівофіційного характеру, протоколи й звіти зустрічей) відбувається ніби переклад форм безпосередньої усної комунікації у писемно-текстову форму. У таких документах кількість аббревіатур збільшується.

Ще нижчим рівнем офіційності відзначаються тексти, які являють собою перероблений для інших цілей дипломатичний текст, наприклад для ЗМІ: повідомлення, анонси, огляди, нариси, статті. У таких текстах широко вживаються аббревіатури.

Аббревіатури поділяються на два види: ініціалізми та акроніми. Ініціалізми – це скорочені слова, отримані з перших літер складного словосполучення (вони поділяються на акроніми й аббревіації). Акронім – це слово, яке утворюється з першої літери або літер складного слова чи словосполучення [4, с. 107] Наприклад, *ONU (Organisation des Nations Unies)* – це ініціалізм. Отриманий таким чином набір літер вимовляється як слово, а не окремі літери.

За формою скороченої частини розрізняють три типи скорочень: кінцеве (апокопа), середнє (синкопа) і початкове (афреза) [3, с. 77]. Прикладами апокопи - є «*Monsieur*», яке скорочується до «*M*»; синкопи – «*International*», яке скорочується до «*Int'l*»; афрези – «*Représentant*», яке скорочується «*Rt*».

Аббревіації можуть використовуватися з різних причин, залежності від виконання функції в мові та комунікації. До основних функцій аббревіацій відносять:

- економізацію часу та місця: аббревіації дозволяють виразити складне слово чи фразу коротше, економлячи час під час письма, друку або говоріння. Вони також заощаджують простір у тексті;

- допомогу в запам'ятовуванні: деякі аббревіації легко запам'ятати, бо вони короткі та викликають певні асоціації;

- спрощення спілкування, зручності у комунікації: використання абревіацій може спростити спілкування, особливо в ситуаціях, де важливо швидко обмінятися інформацією, наприклад текстові повідомлення, чати, електронна пошта тощо;

- технологізацію та спеціалізацію: у спеціалізованих галузях абревіації часто використовуються для швидкого та чіткого висловлювання концепцій, термінів чи технічної інформації;

- створення термінів або назв: абревіації можуть бути використані для створення нових термінів чи назв, особливо у сферах моди, технологій, медіа тощо.

Аналіз робіт, присвячених вивченню абревіацій та їхнього перекладу свідчить, що найпоширенішими способами перекладу абревіатур є транслітерація *ОМС (Organisation mondiale du commerce) – СОТ (Світова організація торгівлі)* та еквівалентний переклад *УА (Union africaine) – АС (Африканський союз)* [2, с. 80].

Транслітеруються здебільше назви організацій, установ, як-от: *ОНУ (Organisation des Nations Unies) – ООН (Організації Об'єднаних Націй)*. Ця абревіатура використовується досить часто, так як зазначена організація відіграє важливу роль у світовому порядку, сприяючи розвитку та збереженню світового миру та стабільності. При відтворенні на українську мову було застосовано такі трансформації як транслітерація та перестановка (використовується при відсутності співпадіння синтаксичної структури мови оригіналу та перекладу).

ОІФ (Organisation internationale de la Francophonie) – МОФ (Міжнародна організація Франкофонії). МОФ відіграє важливу роль у спільному розвитку та співпраці між країнами, де французька мова є або офіційною, або однією з офіційних. При перекладі цієї абревіатури було застосовано такі перекладацькі трансформації, як транслітерація, перестановка та використано прямий еквівалент.

ОМС (Organisation mondiale de la santé) – ВООЗ (Всесвітня організація охорони здоров'я). ВООЗ є ключовою міжнародною організацією мета якої

полягає у забезпеченні глобального здоров'я та боротьбі з різними захворюваннями. При перекладі цієї аббревіатури було застосовано такі перекладацькі трансформації, як транслітерація, перестановка, додавання та використано прямий еквівалент.

UE (Union européenne) – ЄС (Європейський союз). Ця аббревіатура також є доволі поширеною, так як ЄС відіграє ключову роль на світовій політичній арені. При перекладі на українську мову було використано такі трансформації, як транслітерація та прямий відповідник (в українській мові є чіткий еквівалент слову union – союз).

AIEA (Agence internationale de l'énergie atomique) – МАГАТЕ (Міжнародне агентство з атомної енергії). Ця аббревіатура також є досить поширеною і важливо знати правильний її переклад. МАГАТЕ є міжнародною організацією, яка була створена з метою сприяння мирному використанню атомної енергії та забезпечення безпеки в ядерному секторі. При перекладі на українську мову було використано такі трансформації як, перестановка і транслітерація.

Таким чином, аббревіатури відіграють значну роль у дипломатичній комунікації. Вони дозволяють виразити складне слово чи фразу коротше, економлячи часовий ресурс під час письма, друку або говоріння; їх відносно просто запам'ятати; вони дозволяють значно спростити спілкування та легко обмінюватися інформацією; використовуються для швидкого та чіткого висловлювання концепцій, термінів чи технічної інформації.

Література

1. Бекіш М. М., Петришен О. Г. Переклад професійно-орієнтованої термінології у контексті міжкультурної комунікації. *Філологічні науки*. Київ: 2014. 23-26 с.
2. Бондаренко О. Особливості перекладу аббревіатур, акронімів і скорочень. *Теоретичні й прикладні проблеми сучасної філології*. 2014. № 1. 76–83 с.

3. Кісіль С. Функції абревіацій в сучасній англійській мові. *Освіта, наука та виробництво: розвиток і перспективи*: матеріали I Всеукраїнської науково-методичної конференції. Шостка: СумДУ, 2016 р. 76–77 с.
4. Ніколаєва Т. М. Перекладацькі аспекти сучасних англійських абревіацій: *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Київ: Сер.: Філологія. № 37. Том 3, 2018. 107-109 с.
5. Скуповська К. В. Лінгвокультурологічні особливості терміносистеми французької та української фахової мови дипломатії: компаративний аспект. Київ: Факультет лінгвістики, 2020. 102 с.
6. Balzac T., Charillon F., Ramel F. Introduction. Histoire et théorie de la diplomatie. Paris: 2018. P. 7–22.
7. Mounen J. Traducteur, mot et concept. La traduction – un moyen de rapprochement mutuel des peuples: Progress, 1987. 136-141 с.

**ВИДИ ЛЕКСИЧНИХ ОДИНИЦЬ В ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ
ТА ЇХ ПЕРЕКЛАД
Скобенко Богдана**

Студентка 4 курсу бакалаврату, факультет лінгвістики

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: доцент, к.філол.н. Борбенчук І.М.

Політичний дискурс набуває все більшої популярності серед людей, саме тому постає потреба в адекватному перекладу промов іноземних політиків із збереженням первинного сенсу. Для досягнення поставленої мети у промовах політики використовують специфічні лексичні одиниці, які передають певну інформацію та впливають на аудиторію. До таких відносяться фразеологізми, атрибутивні групи, неологізми, слова іншомовного походження та інше.

Переклад фразеологізмів й ідіоматичних виразів може здійснюватись або за допомогою прямого відповідника, або за його відсутності надаванням пояснення в дужках. Наприклад: *“A Pyrrhic Victory for President Poroshenko”* –

Піррова Перемога президента Порошенка, де перекладач підібрав український відповідник, що означає нечесну або сумнівну перемогу.

Атрибутивні одиниці можуть перекладатися за допомогою зміни проходження частин словосполучення – перестановки всередині словосполучення. Наприклад: *open door policy* було перекладено як “політика відкритих дверей” [2].

Серед основних способів перекладу неологізмів виділяють транскрипцію, транслітерацію, калькування й описовий переклад. Варто зазначити, що транскрипція та транслітерація використовуються найчастіше. Наприклад: “*A blackout in Ukraine is a reminder of dangers of cyberattacks*. – Блекаут в Україні є нагадуванням про небезпеку кібератак”, де лексема *blackout* перекладено за допомогою транскрипції, а *cyberattack* – за допомогою транслітерації [1].

Переклад слів іншомовного походження часто відбувається із використанням еквівалента. Наприклад: “*Johnson said the last day that he should be in one place in the referendum campaign with "deafening éclat" after the first ministry won a common cause in Brussels.*”. Прикметник *deafening* «приголомшливий, дуже гучний, приголомшливий» та іменник *éclat* «блискучий (чудовий) або явний успіх, результат, схвалення, галасливе вітання, оплески» утворили словосполучення *deafening éclat* «надприголомшливий успіх» [2].

При перекладі висловлювань із відомих літературних творів перекладачі зберігають загальноприйнятий варіант перекладу, що дозволяє його легко впізнати. Наприклад: *Something's Rotten in the State of Ukraine*. – Прогнило щось в українській державі. Рядок із трагедії «Гамлет» (дія 1) Вільяма Шекспіра. Слова Марцелло “*Something's Rotten in the State of Denmark*” був видозмінений в газетній статті та передав реалії української держави [3]. Цю фразу вживають іронічно, коли говорять про ознаки явного неблагополуччя, причини якого не зовсім зрозумілі або про них вважають за краще мовчати.

Література

1. Cameron L. Identifying and describing metaphor in spoken discourse data. *Researching and Applying Metaphor*. Cambridge: Cambridge University Press, 1999. 105–132 p.
2. Herrmann, J. B. & T. Berber Sardinha. *Metaphor in specialist discourse*. Amsterdam, Netherlands: John Benjamins Publishing Company, 2015. 185 p.
3. Musolff A. *Metaphor and political discourse: Analogical reasoning in debates about Europe*. London: Palgrave Macmillan, 2004. 216 p.

СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ ВІЙСЬКОВИХ НЕОЛОГІЗМІВ У МЕДІАДИСКУРСІ

Шеремета Тетяна

студентка I курсу магістратури, факультет лінгвістики

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: канд. філол. наук, ст. викл. Андрущенко І.О.

Беззаперечним є факт, що мова слугує інструментом комунікації, який не існує у вакуумі, а формується під впливом різноманітних чинників, таких як: економічні, політичні, соціальні, культурні і т.д. При цьому, війна завжди мала значний вплив на хід історії людства і неминуче вплинула на лексичний склад мови та стимулювала появу нових слів.

Однак у сучасному світі військова лексика не обмежується сферою технологій чи воєнних стратегій, значний її прошарок поступово укорінився в засобах масової інформації (в тому числі й закордонних). Поступово словниковий запас іноземців, зацікавлених у поточній військовій ситуації в Україні, поповнюється українськими військовими неологізмами.

Варто зазначити, що військові неологізми є досить експресивним прошарком лексики. Найчастіше їхня мета полягає у можливості висловлення гніву, розпачу, болю, ненависті та навіть у певній демонізації ворога. Далеко не завжди у мові перекладу існують повні еквіваленти до неологізмів мови

оригіналу, тому переклад українських новоутворених слів англійською та іншими мовами потребує значних зусиль від перекладачів. Важливо розуміти особливості неологізмів, їхню структуру та можливі способи перекладу (транслітерація, транскрибування, калькування, модуляція) [3, с. 107-108].

Одним із прикладів калькування є українська новоутворена лексична одиниця «*рашист*» *rushist* (*rashist*) – російський фашист. Як зазначає Мансур Міровалев, цей неологізм утворений шляхом поєднання «російський», «расистський» та «фашистський». У зв'язку з відсутністю необхідного еквівалента в англійській мові перекладачі вдалися до калькування і переклали складові цього слова окремо. При цьому слово '*rushist*' зберегло свою експресивність у мові перекладу і звучить так само принизливо та образливо [1, 2].

Склад англійськомовного військового сленгу поповнився цікавим неологізмом «*Путінферштеєр*» – *Putinversteher* (з нім. – «той, хто розуміє Путіна»), що позначає особу, яка намагається виправдати російського президента чи його політику. У цього слова досить іронічна та зневажлива конотація, але попри це воно змогло перекочувати та розповсюдитись в англійськомовних ЗМІ. Ця новоутворена лексична одиниця була перекладена методом транскрибування, завдяки чому вдалося зберегти фонетичні особливості слова.

Крім цього, в процесі перекладу можна зосередитись на відтворенні графічної форми слова і застосувати прийом транслітерації. Наприклад, для позначення Чорнобаївки – *Chornobaivka*, так званого українського Бермудського трикутника, який російська армія неодноразово намагалась захопити.

У процесі перекладу військових неологізмів потрібно досягти динамічну еквівалентність між вихідною мовою та мовою перекладу. Інформація повинна справляти таке ж враження як на реципієнта мови оригіналу, так і на реципієнта мови перекладу. Візьмімо до прикладу термін *Bandera Smoothie* – коктейль Молотова. Існує також буквальный переклад словосполучення «коктейль Молотова» – *Molotov Cocktail*, який не завжди зрозумілий іноземним читачам та

глядачам, адже історична фігура В'ячеслава Молотова не настільки популярна серед широкої аудиторії, як постать Степана Бандери. Вибір необхідного відповідника (*Molotov Cocktail* чи *Bandera Smoothie*) перш за все залежить від цільового глядача [4, с. 57].

Отже, можна дійти висновку, що вибір методу перекладу військових неологізмів зумовлений низкою факторів, такі як контекст, мета перекладу та цільова аудиторія.

Література

1. Mirovalev M. 'Orcs' and 'rashists': Ukraine's new language of war. *Al Jazeera*. URL: <https://www.aljazeera.com/news/2022/5/3/orcs-and-rashists-ukraines-new-language-of-war> (date of access: 30.03.2024).

2. Urban Dictionary: rashist. *Urban Dictionary*. URL: <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=rashist> (date of access: 30.03.2024).

3. Жулінська М., Круглій О. Неологізми як мовне відображення війни. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2022. Т. 3, № 14. С. 103–110.

4. Мартинова Т. Особливості перекладу українських військових неологізмів англійською мовою. *Іноземна мова у полікультурному просторі: досвід та перспективи*. 2022. Зб. матеріалів IV Всеукр. науково-практ. конф. С. 56–58.

ВІДТВОРЕННЯ СЕМАНТИКИ АМЕРИКАНСЬКИХ СЛЕНГОВИХ ЛЕКСЕМ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Юшков Ігор

студент 1 курсу магістратури, факультет лінгвістики

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: професор кафедри ТППАМ, д.філол.н. Гудманян А.Г.

Відтворення семантики американських сленгових лексем українською мовою відображає складний процес адаптації культурно-лінгвістичних виразів з одного мовного середовища до іншого. Сленг, як інформальний варіант мовлення, має свої особливості, пов'язані зі специфікою соціокультурного контексту. При відтворенні американських сленгових лексем українською мовою, необхідно враховувати не лише лінгвістичні, але й соціокультурні аспекти, оскільки значення та вживання сленгових виразів часто залежать від культурного контексту. І.А. Гонта зауважує, що для успішної адаптації американських сленгових лексем до української мови необхідно зберегти їхню експресивність та емоційне забарвлення, одночасно забезпечивши зрозумілість для цільової аудиторії [1]. Важливо також враховувати можливі варіації в розумінні та вживанні сленгових виразів у різних регіонах України, оскільки мовний ландшафт країни може бути різноманітним. Таким чином, відтворення семантики американських сленгових лексем українською мовою є складним та багатограним процесом, що вимагає глибокого розуміння як мовних, так і культурних особливостей обох мовних середовищ.

Основна мета перекладача, при досягненні адекватності перекладу, полягає у вмілому використанні різноманітних перекладацьких трансформацій та дотриманні відповідних мовних норм. В.І. Карабан зазначає, що збереження стилістичних особливостей вихідного тексту, незалежно від його жанрової приналежності, є одним із ключових завдань будь-якого перекладу [2]. Отже, переклад сленгових виразів, передусім американських, українською мовою, часто ускладнюється через різницю в конотаціях та швидкозмінність мовного вживання. Одним із важливих аспектів перекладу є збереження сучасності та експресивності виразу. Вибір засобів вираження в перекладі повинен враховувати не лише лексичне значення слова, а й його контекст та експресивне забарвлення.

Аналіз показує, що найбільш поширеним способом відтворення американського сленгу українською мовою є використання функціональних

аналогів або варіантних відповідників. У цьому контексті перекладачі найчастіше застосовують просту чи вибірккову підстановку, а також користуються контекстуальним або узуальним відповідником для передачі експресивно-стилістичної забарвленості сленгових висловлювань. В. І. Карабан розподіляє лексичні трансформації на кілька типів, таких як конкретизація, генералізація, додавання, вилучення, заміна слів однієї частини мови іншою, а також перестановка слів [3]. Загалом, перетворення можна розділити на дві категорії: лексичні та граматичні. Щодо лексичних, виділяються сім типів: 1) різниця; 2) уточнення; 3) узагальнення; 4) розширення значення; 5) протилежний переклад; 6) повна заміна; 7) компенсація втрат при перекладі. Щодо граматичних трансформацій, вони можуть бути повними або частковими, залежно від того, чи змінюється структура речення повністю чи частково.

Переклад американських сленгових висловів методом підстановки передбачає використання різних стратегій, таких як проста або вибірккова підстановка, контекстуальне або узуальне відтворення, за допомогою різноманітних відповідників, таких як українські сленгові вирази, гіпероніми та гіпоніми. Цей підхід дозволяє відобразити різноманітні зв'язки між семантичним значенням американських та українських сленгових термінів. І.А. Гонта звертає увагу, що при оцінці відповідності слід враховувати критерії, такі як предметно-логічне значення, образність, функціонально-стилістичні та емоційно-експресивні конотації, а також структурно-граматична будова. Визначення типів відповідностей між сленговими виразами англійської та української мов відбувається за допомогою зіставного аналізу, що включає повну, часткову еквівалентність та відсутність еквівалентності [1].

Важливо зазначити, що специфіка передачі інформації у процесі перекладу сленгової лексики полягає у необхідності враховувати національно-культурний контекст і мовленнєву поведінку носіїв мови. Це може вплинути на те, як точно буде передано значення виразу. Іноді переклад сленгу потребує особливої уваги, оскільки існують сленгові терміни, які мають чітко виражений національний характер, наприклад, *eagle freak* – «людина, що переймається проблемами

екології»; *George Eddy* – «клієнт, що не дає чайових» [4,5,6]. У цьому випадку такі сленгові вирази можуть бути характерними для певних американських або англомовних спільнот, оскільки вони відображають особливості та проблеми, що є релевантними для цих груп. Наприклад, «*eagle freak*» вказує на людину, яка виявляє страх чи обурення щодо проблем екології, що може бути поширеним явищем серед активістів у сфері збереження природи в Сполучених Штатах або інших країнах. Термін «*George Eddy*» відображає американську культуру обслуговування, де чайові є загальноприйнятим звичаєм. Такий вираз використовується для позначення клієнтів, які відмовляються давати чайові, що може бути характерним для певних соціальних категорій або регіонів. Джордж Едді був відомим злодієм і шахраєм, тож, ймовірно, саме це вплинуло на створення цього терміну.

Оскільки сленг використовується для «шифрування» інформації, його сприйняття вимагає розкодування цього «шифру». Це можливо лише за умови розуміння екстралінгвістичного контексту, в якому використовується сленг, і навіть якщо сленгове слово розкодується успішно, це не завжди відтворює всю глибину його значення. Дослівний переклад сленгових виразів не завжди точний та може призвести до непорозумінь. Для правильного відображення мовленнєвої поведінки персонажів важливішою стає передача прагматичного значення зі збереженням денотативного значення, що часто передбачає заміну американських сленгових висловів на українські, можливо, з незначними відмінностями у семантичному та структурному плані.

Висновки з відтворення семантики американських сленгових лексем українською мовою можуть бути такими. Перш за все, переклад сленгових висловів є складним завданням через різноманітність конотацій та швидкозмінність мовного вживання. Для досягнення адекватності перекладу важливо використовувати різні перекладацькі трансформації та дотримуватися мовних норм. Часто використовуються методи підстановки, зокрема, проста та вибіркова, а також контекстуальне та узуальне відтворення. У процесі перекладу

важливо враховувати екстралінгвістичний контекст та специфіку культурного середовища, оскільки це впливає на сприйняття сленгу. При виборі відповідників українською мовою важливо зберегти не лише лексичне значення, але й емоційно-експресивні конотації та стилістичні особливості. Також слід ураховувати, що іноді точний дослівний переклад може призвести до непорозуміння, тому важливо використовувати гнучкі підходи до перекладу, аби передати не лише словесне значення, але й загальну смислову спрямованість та емоційне вираження.

Література

1. Гонта І.А. Проблеми перекладу англійського сленгу українською мовою. Матеріали 4 Міжнародного лінгвістичного семінару “Компаративістика і типологія у сучасній лінгвістичній науці: здобутки і проблеми”. Донецьк: ДонНУ, 2005. С. 44 – 47.
2. Карабан В.І. Посібник-довідник з перекладу англійської літератури на українську мову. Ч.1: Граматичні труднощі. 1997. 302 с.
3. Кондратюк Т.М. Словник сучасного українського сленгу. Харків: Фоліо, 2006. 350 с.
4. Spears Richard A. Hip and hot: A dictionary of 10,000 American slang expressions. New York: Gramercy Books. 1998. С. 555.
5. Електронний ресурс. Режим доступу: [<https://idioms.thefreedictionary.com/eagle+freak>]
6. Електронний ресурс. Режим доступу: [<https://eu.uticaod.com/story/sports/college/baseball/2012/04/21/cooking-diner-slang-language-its/41436575007/#>]

СЕКЦІЯ 3. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

ВИКОРИСТАННЯ НОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Болібрук Катерина

студентка 2 курсу бакалаврату, факультет торгівлі та маркетингу

Державного торговельно-економічного університету

Науковий керівник: ст. викл. Нікіфорова В. Г.

У сучасному світі, під час стрімкого розвитку і швидкого винайдення й удосконалення інформаційних технологій, з'являється дуже багато можливостей для вивчення іноземних мов. Завдяки розвитку штучного інтелекту та розширення методів підходу, сучасні методики вивчення мови стають більш ефективними, простішими та доступнішими для всіх зацікавлених учасників.

Повністю або частково дистанційна освіта є менш ефективною, за рахунок більшої автоматизації та меншої частки інтерактивів ніж звичайна (традиційна) включає як синхронну (живі заняття), так і асинхронну (самостійне опрацювання та доступ до матеріалів у визначений час) форми навчання.

Для обох форм навчання може бути корисним використання нових технологій: мобільних додатків та платформ, віртуальної та розширеної реальності (наприклад віртуальних класів), адаптивних систем навчання, інтерактивних технологій (чат-боти, віртуальні асистенти та системи розпізнавання мовлення), мультимедійних та інтерактивних ресурсів, а також аналітики й оцінювання прогресу [1, с. 118-121].

Нові комунікаційні технології можуть бути використані для впровадження нових мовних матеріалів у навчання та застосування знань, умінь і навичок. З їхньою допомогою студенти можуть вдосконалювати словниковий запас, покращувати розуміння звукових слів, розвивати техніку реклами, опанувати граматику, вчитися писати, практикувати вимову тощо [2, с. 123].

ІКТ надає можливість різноманітного навчання іноземних мов та багато переваг його використання. Однак, як і в будь-якій сфері, є як переваги, так і недоліки. Серед багатьох переваг: різноманітність засобів (існує широкий спектр інструментів для навчання, включаючи ігри, вправи, тести, словники та енциклопедії), мультимедійний підхід (можливість комбінувати аудіо та відео контент), необмежений доступ до інформації в будь-який час, індивідуалізація навчання. Серед недоліків найвагомим є відсутність живого спілкування, що обмежує практикування мови в реальних ситуаціях з ймовірним співрозмовником. Також є безліч і інших недоліків: висока залежність від технологій, зокрема від електроенергії та комп'ютерних пристроїв та інтернету; та загальний підхід при створенні програм [3, с. 173].

Отже, залучення новітніх технологій до вивчення мови може значно підвищити якість освіти, але важливо збалансувати його використання з традиційними методами і враховувати потреби та особливості кожного окремого студента. Комп'ютерні програми для вивчення мови, включаючи ігри, тести для читання та словники, сприяють активному та ефективному навчанню. Мультимедійні засоби та інтеграція розширюють можливості, покращуючи доступ до різних ресурсів і сприяючи індивідуалізації навчання. Це допомагає підвищити інтенсивність навчання та всебічно контролювати знання студентів. Зазвичай, на теперішній час, вивчення іноземних мов без нових технологій є неефективним, і навпаки, вивчення мови з їхньою допомогою, як правило, розширює навчальну програму, мотивує студентів і сприяє ефективному вивченню мови.

Література

1. Школяр Л.В Цимбал І.В. Використання нових технологій у навчанні фонетики французької мови. Сучасні тенденції фонетичних досліджень. *Збірник матеріалів VI Круглого столу з міжнародною участю 21 квітня 2023 р.:* Матеріали круглого столу, м. Київ, 21 квіт. 2023 р. https://ktppam.kpi.ua/wp-content/uploads/2023/05/Round-Table_2023_block_compressed.pdf. С. 118–121.

2. Рожкова Н. Використання інформаційно-комп'ютерних технологій як інноваційного методу в навчанні іноземних мов. *Наукові записки [Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Серія : Педагогічні науки.*, м. Кіровоград, 1 квіт. 2014 р.

3. Т. Ю. Воронцова кандидат пед. наук доцент. ВИКОРИСТАННЯ НОВИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ. *Вісник Житомирського державного університету. Випуск 1 (73). Філологічні науки.* С. 173.

ІНТЕРАКТИВНИЙ ПІДХІД У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ: СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ

Дьордій Юлія

студентка 1 курсу магістратури, факультет лінгвістики

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: канд. пед. наук, проф. Коломієць С.С.

У сучасному світі інтерактивний підхід до вивчення мови набуває великої популярності та відкриває все більше перспектив перед сучасними студентами та викладачами. Це інноваційний підхід, який дозволяє студентам активно взаємодіяти з мовою, набуваючи не лише теоретичних знань, але й практичних навичок. Важливим аспектом є те, що процес навчання сприяє не лише засвоєнню мови, але й розвитку комунікативних навичок. Забезпечення цікавої та продуктивної атмосфери на заняттях може вплинути на загальний успіх студентів та їхню готовність до вивчення нового матеріалу.

Викладач не лише дає завдання та знання, а й закликає студентів до постійного розвитку, ставлячи перед ними завдання, що вимагають додаткових зусиль та дослідження. У той час як студенти часто втрачають інтерес під час лекційного викладання, інтерактивні методи навчання створюють сприятливу

атмосферу для активної участі і роблять його цікавим (Lozynska & Tsikhotska, 2016).

Сучасні викладачі стикаються із великою кількістю викликів, що виникають на шляху до зацікавлення студентів до вивчення мов. Найпоширенішими труднощами можна вважати:

1. Відсутність мотивації:

Студенти втрачають мотивацію до вивчення іноземних мов, особливо якщо не розуміють як саме вони можуть використовувати набуті знання на практиці.

2. Відсутність інтерактивного підходу:

У сучасному цифровому світі студенти вимагають активної участі та цікавих методів навчання, тому відсутність інтерактивного підходу часто сприяє зменшенню інтересу до навчання.

3. Нестабільність уваги:

Загальна тенденція до швидкого ритму життя ускладнює завдання викладачам утримати інтерес студентів. Саме тому інтерактивний підхід допоможе створювати заняття, які активно залучають студентів до участі та створюють умови наближені використання мови у реальному житті.

Щоб зробити процес навчання цікавим та ефективним не лише для студентів, а навіть і для викладачів допоможуть різноманітні інтерактивні платформи. Однією з переваг є організація навчального процесу, не потрібно використовувати купу книжок, щоб поєднати виконання різних завдань. Весь матеріал заняття можна розмістити на віртуальній дошці, що значно полегшує процес навчання для студентів.

Однією із таких віртуальних дощок є Miro. З Miro можна створювати повноцінне заняття, де студенти можуть спільно працювати над вправами з граматики, вправами на поповнення словникового запасу, аудіювання, а також із завданнями на обговорення.

Для створення інтерактивних тестів та вправ для перевірки знань студентів можна використовувати платформу Quizlet. Студенти також можуть створювати

власні картки, які складаються зі слів та їхніх визначень. Це дозволяє ефективно засвоювати нові слова та поняття. Вивчення супроводжується візуальними та аудіо елементами, такими як зображення, та можливістю прослуховування аудіофайлів, що допомагає в асоціації слів з їхніми зображеннями та звуком.

Отже, враховуючи всі вищезазначені переваги використання інтерактивного підходу у вивченні іноземних мов, можна зробити висновок, що інтерактивний метод сприяє не лише підвищенню мотивації учнів, але й ефективно допомагає вирішити проблему структуризації матеріалу під час занять.

Література

1. Lozynska, L. F., Tsikhotska O. A. The role of interactive learning technologies in the process of teaching foreign languages at higher medical educational institutions. *Science Education*, 2016. 24 p.

МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТИ ТА ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Зубрійчук Інна

студентка 1 курсу магістратури, факультет лінгвістики

КПІ ім. імені Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к.пед.н., проф. С.С. Коломісць

Життя в 21 столітті вимагає постійного розвитку та вдосконалення. Зміни відбуваються не лише у сфері комп'ютерних технологій. Модернізації потребують всі сфери діяльності людини. Особливо потрібно змінювати освіту. Методи навчання в Україні знаходяться в периферійній зоні, старі втрачають свою ефективність, нові ще не повністю сформовані для масового використання. Таким чином, новітні технології та засоби навчання стають розповсюдженою темою для наукових дискусій.

О. Пометун зауважує, що «інновація означає перетворення, новизну, трансформацію; нововведення передбачає залучення чогось справді нового. Це

передбачає залучення нового в мету й зміст уроку, використання сучасних методів і форм навчання й виховання, створення колективної роботи педагога й учня, поширення нових поглядів на навчання й на весь освітній процес у цілому. Інновації самі не народжуються, вони виникають як результат наукових пошуків, спроб, досліджень, передового педагогічного досвіду та експериментів» [5, с. 192].

Освітній процес потрібно реорганізувати на індивідуально спрямоване навчання, яке буде враховувати потреби студентів. Для досягнення цього можна впроваджувати гнучкі програми, які дозволяють вибирати свій вектор навчання.

Сучасна освіта має підготувати особистість, яка здатна критично мислити, адаптуватися до змін, співпраці та комунікації. Разом з практичними навичками та розвиненими когнітивними здібностями студенти після закінчення навчальних закладів зможуть вдало адаптуватися до соціального середовища.

Інноваційними методами навчання, які дозволяють використовувати нові технології викладання є: контекстне навчання, імітаційно-ігрове навчання, проблемне навчання, модульне засвоєння знань, дистанційне навчання.

Контекстне навчання – це підхід, який акцентується на використанні реальних ситуацій або контекстів для навчання та розвитку. Цей метод дозволяє краще засвоювати та застосовувати знання. Концепція контекстного навчання була розроблена А. Вербицьким. Він стверджував, що одна з основних цілей освіти – формування цілісної структури майбутньої професійної діяльності учня в період його навчання, формування його здібностей до виконання професійної діяльності [1, с. 82].

Імітаційно-ігрове навчання – це організація навчального процесу, що має не установлену структуру, спрямована на розвиток комунікативних здібностей та на формування пізнавального інтересу студентів і розвиток творчих здібностей, а отже, базується на взаємодії викладача та студента, культурі спілкування. Ігрові форми і методи дозволяють створити ситуації, включаючись в які, вони будуть оволодівати мистецтвом швидко та ефективно вирішувати

навчально-пізнавальні задачі, оволодівати культурою спілкування, розвивати мислення та творчі здібності [2, с. 214].

Проблемне навчання – це підхід, що акцентується на розв'язанні реальних проблем чи завдань для засвоєння матеріалу та розвитку критичного мислення.

Модульне повне засвоєння знань – це підхід до навчання, коли матеріал розбивається на окремі модулі чи блоки, які потребують повного розуміння та освоєння перед вивченням наступного.

Дистанційне навчання – це форма навчання, де використовуються різні технології для того, щоб здійснювати процес навчання на відстані, часто Інтернет. Також до різновиду дистанційного навчання можна додати онлайн-курси. Це цифрові навчальні програми, доступні через Інтернет, що надають можливість вивчати різноманітні предмети. Зазвичай онлайн курси короткі за терміном опанування, але наповнені найголовнішою інформацією.

Інноваційні технології, на думку І. Дичківської, містять такі підходи до викладання: 1) інтерактивні методи викладання; 2) використання технічних засобів навчання (комп'ютерних та мультимедійних, мережі Інтернет) для контролю знань, зберігання і використання навчальних матеріалів [3, с. 352].

Таким чином, впровадження інноваційних технологій та методів викладання зараз – вимога часу. Мета сучасної освіти – це підготовка спеціаліста, який зможе адаптуватися до змін та використовувати останні досягнення науки і техніки. Для розвитку освіти у 21 столітті потрібно акцентувати увагу на контекстному, проблемному та дистанційному навчаннях.

Література

1. Вербицкий А. А. Компетентностный подход и теория контекстного обучения. М. ИЦ ПКПС, 2004. С. 80–98.
2. Вишнеvsька К. Г. Імітаційно-ігрове навчання як процес формування творчих здібностей студентів вищої школи. *Педагогіка вищої та середньої школи*: зб. наук. праць. Кривий Ріг: КДПУ, Вип. 11, 2011. С. 211–216.

3. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. Київ: Академвидав, 2004. 352 с.
4. Ковальчук В. І. Тенденції розвитку освітньої системи в Україні. Київ: вид-во «центр навчальної літератури», 2016. С. 79–80.
5. Пометун, О. І., Пироженко, Л. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. Київ, 2004. 192 с.

ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: РОЗВИТОК ПАМ'ЯТІ

Орепер Міла

Студентка 1 курсу магістратури, факультет лінгвістики

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: канд. пед. наук, проф. КТППАМ. Коломієць С.С.

Навчання іноземних мов є важливим етапом освіти, що дозволяє розширити комунікативні можливості та розуміння інших культур. Пам'ять відіграє важливу роль у цьому процесі, оскільки успішне засвоєння мовного матеріалу передбачає його ефективно запам'ятовування.

Вчені довели, що навчання іноземних мов сприяє розвитку різних типів пам'яті. Одним з найважливіших аспектів є вербальна пам'ять, яка відповідає за запам'ятовування слів і мовних структур. Під час навчання кожен з нас повинен запам'ятовувати велику кількість нових слів і фраз.

Як зазначається у дослідженні Андерсона [1], пам'ять є важливим елементом процесу навчання іноземних мов, оскільки її використання допомагає студентам ефективніше запам'ятовувати мовний матеріал. Він рекомендує використовувати різні стратегії запам'ятовування, такі як асоціативні зв'язки, мнемоніки та повторення, для підвищення ефективності навчання.

Процес навчання іноземних мов також впливає на розвиток інших типів пам'яті, таких як просторова пам'ять та робоча пам'ять. Використання різних

стратегій запам'ятовування, таких як асоціативні зв'язки, мнемоніки та повторення, допомагає нам більш ефективно засвоювати мовний матеріал.

Наприклад, дослідження проведені Робінсоном та Вонгом [2; 3] вказують на те, що використання мнемонік (спеціальних стратегій запам'ятовування) може покращити роботу з інформацією і полегшити запам'ятовування нового мовного матеріалу.

Варто зазначити, що емоційний стан також впливає на процес запам'ятовування. Позитивні емоції, наприклад, зацікавленість та задоволення від навчання, можуть сприяти кращому запам'ятовуванню і засвоєнню мовного матеріалу. Зворотньо, негативні емоції, такі як стрес або нудьга, можуть утруднити процес запам'ятовування. Тому важливо створювати сприятливу та мотивуючу навчальну атмосферу, яка спонукає студентів до активного і зацікавленого навчання.

Підсумовуючи, розвиток пам'яті, як психологічний чинник, є важливим у вивченні іноземних мов. Постійне повторення, використання стратегій запам'ятовування, позитивний емоційний стан та мотивація допомагають ефективно засвоювати мовний матеріал. Дослідження в цій галузі продовжуються, що дозволяє удосконалювати методи навчання та розуміння психологічних аспектів навчального процесу.

Література

1. Anderson R. C. *Role of the Reader's Schema in Comprehension, Learning, and Memory*. URL: <https://www.routledgehandbooks.com/pdf/doi/10.4324/9781315110592-9>.
2. Robinson P. *Cognition and Second Language Instruction*. URL: <https://www.cambridge.org/core/books/cognition-and-second-language-instruction/3CB2262868444A9888057F1C37C73826>
3. Wong K. M. *The Influence of Emotions on Learning and Memory*. URL: <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2017.01454>.

VIDEO GAMES AS A WAY OF LEARNING FOREIGN LANGUAGES

Rushchyshyn Danylo

*Second-year student of IT college of Lviv Polytechnic, telecommunication and
computer technology department*

Scientific supervisor: Tetiana Khmeliar

Learning foreign languages through video games is one of the modern and exciting ways to learn foreign languages such as English, German, French, or any other. This method involves learning foreign languages for those who are just starting to learn their chosen language or for those who have a certain level but want to increase their current level. From my point of view, for those who just started to learn a new language, video games should have the following components to ease the learning process:

Firstly, the main indicator for learning English with the help of video games could be improving language proficiency over time. This can be measured through various means such as vocabulary expansion, grammar and syntax understanding, improving ability in listening and reading comprehension, and progress in speaking and writing skills.

Secondly, there should be a level of increasing complexity and the choice of the existing level of knowledge of the language that the user wants to learn. The user has to decide which language to learn and what the point of learning is. Maybe the user wants to learn a language just on a conversational level, or his or her purpose is to learn the language at the academic level.

Thirdly, certainly, there must be the quality of learning. The game should not just help the user to memorize words in a foreign language but also provide a huge variety of dialogues and possible situations that can happen in reality. For example, if a foreigner comes up to you and asks for directions somewhere, the user must be able to understand and answer the question.

In my experience, I already had a certain level of proficiency in a foreign language; I speak English, as I have studied it at school. However, I wanted to have more academic knowledge and skills of the English language.

Now I continue learning English at college, but according to our curriculum, we have just one lesson of English per week which is not enough. So, I have decided to learn English through video games, as it is my hobby. Playing my favorite game in English helped me to increase my vocabulary as I was learning while having fun. I can recommend learning English through video games for learning foreign languages. Such video games as Undertale, FAITH, RDR2, Portal 2 and to some extent, Team Fortress 2 helped me a lot. What are the benefits of video games? They are a sort of healthy brain stimulation and development of problem-solving skills, and at the same time, they relieve stress.

To play video games to improve your knowledge of foreign languages you need to follow these instructions:

- play a video game in a foreign language;
- play a video game with subtitles for better memorisation;
- during the game, translate and write down unfamiliar phrases or words to enrich your vocabulary.

It is not recommended to play a video game in a foreign language with subtitles in the language you actively communicate with. This will not give a significant result due to incomprehensible pronunciation of characters and memorisation of words and phrases.

In conclusion, this is a high-quality method for learning a foreign language. I consider this method to help me improve my level of English that is why I recommend it to everyone who wants to learn foreign languages.

Література

1. Da Silva R.L. Video Games as Opportunity for Informal English Language Learning: Theoretical Considerations. *The specialist*. 2014. Vol. 35. № 2. P. 155–169.

URL: <http://revistas.pucsp.br/index.php/esp/article/viewFile/21465/15692> (last accessed: November 10, 2016).

2. Juul J. A casual revolution: Reinventing video games and their players. Cambridge, Massachusetts: The MIT Press, 2005. 264 p.

3. Gee J.P. Good video games and good learning. *Phi Kappa Phi Forum*. 2005. Vol. 85. № 2. P. 33–37. DOI: 10.2304/elea.2005.2.1.5

4. Reinders H., Wattana S. Learn English or die: The effects of digital games on interaction and willingness to communicate in a foreign language. *Digital Culture & Education*. 2011. Vo 3. № 1. P. 4–28. DOI: 10.15388/ Verb.2017.8.11354.

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Степаненко Віталій

Студент 1 курсу магістратури, факультет лінгвістики

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: канд. пед. наук, професор Коломієць С. С.

Термін «штучний інтелект» є відносно новим, тому вимагає додаткового обґрунтування. Штучний інтелект – це інструментарій системи чи сервісу з використанням якого можна збирати та адаптувати дані користувача (або дані, що розміщені у відкритих репозитаріях), та на їх основі генерувати нові рішення чи висновки, відповідно до поданого запиту користувача [1, с. 50].

Штучний інтелект (ШІ) є однією з найбільш перспективних технологій, які наразі активно розвиваються. ШІ має потенціал революціонізувати багато сфер нашого життя, не оминаючи при цьому і навчання.

Індивідуалізація навчання. ШІ може використовуватися для створення індивідуальних навчальних траєкторій для кожного студента, з урахуванням його особливих потреб і можливостей.

Вища ефективність навчання. ШІ може бути використаний для виконання завдань, якими сьогодні займаються люди, наприклад, для автоматизації процесу

перевірки або надання відгуків. Таким чином у викладачів та вчителів буде більше вільного часу для більш особистого спілкування зі студентами та учнями відповідно.

Захоплюючі та інтерактивні навчальні середовища. ШІ може використовуватися для створення певних віртуальних навчальних середовищ, які у свою чергу викликать у людей, що навчаються, більшу зацікавленість, а отже зосередженість на навчальному матеріалі та процесі, ніж традиційні навчальні методи.

Спілкування з чат-ботами. Чат-боти — це групи комп'ютерних програм, призначених для імітації інтелектуальної людської мовленнєвої взаємодії. Учні можуть навчатися завдяки прямому спілкуванню з роботом. Крім того, чат-боти можуть надавати персоналізовані відповіді у відповідь на повідомлення учнів, оцінювати їхні результати та надавати поради щодо того, що учням потрібно покращити [2, с. 141].

Отже, ШІ є корисним інструментарієм для подальшого його впровадження задля розвитку навчання, але як і з усіма новими підходами та методами, з ним слід поводитися розважливо та обережно.

Література

1. Мар'єнко М., Коваленко В. Штучний інтелект та відкрита наука в освіті. *Фізико-математична освіта*, 2023. Том 38. № 1. С. 48-53.
2. Pokrivcakova S. Preparing teachers for the application of AI-powered technologies in foreign language education. *Journal of Language and Cultural Education*, 2019. № 7(3). P. 135-153.

МЕТОДИ ТА ПРИНЦИПИ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Флоренца Олена, Шеремета Тетяна

Студентки I курсу магістратури, факультет лінгвістики

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: канд. пед. наук, проф. Коломієць С. С.

Впродовж кінця 20-поч. 21 століття, інклюзивний підхід до освіти набув значного поширення у світовій педагогічній практиці. Його переваги було ретельно досліджено та описано такими науковцями, як Т. Лорман, І. Камінін, Н. Тучина, та ін., а також доведено, що інклюзивна освіта несе соціальні, академічні та фінансові переваги як для усіх учнів, залучених до такого навчального процесу, так і для суспільства загалом.

Концепція інклюзивної освіти ґрунтується на уявленні про непорушність прав людини та дитини й принципах загальної рівності. Для неї основоположною є думка про те, що кожна особа є цінною для суспільства, і для того, аби вона мала змогу реалізуватися як його активний і повноцінний суб'єкт, необхідно забезпечити її гнучкою індивідуалізованою системою навчання [2 с. 647].

Концепція розвитку інклюзивної освіти передбачає інтеграцію осіб, в першу чергу – дітей, з особливими освітніми потребами до навчання у загальноосвітніх навчальних закладах, забезпечення їм доступу до якісної освіти з урахуванням їхніх особливостей, без відчуження та виключення. Б. Юдітські надає таке визначення цього поняття: “В **інклюзивному класі** учень з інвалідністю, незалежно від ступеня або характеру цієї інвалідності, є бажаним і цінним учасником. Учень навчається у звичайного класного керівника (якому надається необхідна підтримка); дотримується звичайної навчальної програми (з модифікаціями та адаптаціями); заводить друзів; ... бере участь у всіх аспектах шкільного життя відповідно до своїх інтересів і переходить з року в рік разом зі своїми однолітками” [5 с. 79]. Поворот до інклюзивного підходу до освіти нерозривно пов'язаний з процесом демократизації суспільства, популяризації його соціально орієнтованої моделі, у якій середовище мусить іти назустріч таким людям та докладати свідомих зусиль задля адаптації усіх аспектів свого

функціонування до їхніх потреб (включаючи, та не обмежуючись освітою, міським плануванням, роботою інституцій тощо), а не навпаки [4].

Учні з особливими освітніми потребами мають різні здібності й можливості, адже різні стани неоднаково впливають на певні аспекти поведінки та участі таких осіб у навчальному процесі. Серед них виокремлюють такі основні групи: учнів з диспраксією, дислексією, розладом дефіциту уваги та гіперактивності, розладами аутистичного спектру, вадами зору, вадами слуху, маломобільних і т. ін. [2 с. 649]. Учитель має бути обізнаний з можливими проявами відмінностей дітей, які належать до певних груп, працювати у постійному контакті з психологами та відповідним чином адаптувати методику навчання, враховуючи їхній різний психофізичний та інтелектуальний розвиток.

Особливої уваги у цьому контексті заслуговує конструювання уроків іноземної мови, адже специфіка цього предмету, на відміну від інших дисциплін, полягає у тому, що розвиток іншомовного мовлення служить одночасно і його метою, і засобом навчання [3].

В ході дослідження джерел з даної тематики, було встановлено, що, плануючи урок іноземної мови в інклюзивному класі, викладачам варто дотримуватися кількох важливих рекомендацій, щоб забезпечити ефективне сприйняття інформації учнями.

Урок повинен відбуватися за чітким алгоритмом. Ознайомлення дітей зі структурованим алгоритмом допоможе їм з часом розвинути кращі організаційні навички.

Для ефективного навчання дітей з порушеннями слуху, дефіцитом уваги та розладами мовлення рекомендується використовувати візуальні елементи, такі як яскраві малюнки, презентації, електронні завдання, стислі схеми та комікси. Для дітей з порушеннями зору введення нового матеріалу має відбуватися насамперед через слухові канали. Під час роботи з такими учнями корисно використовувати аудіотексти, музичні твори та римовані вправи англійською мовою [1, с. 166].

Важливим етапом є проведення каліграфічних хвилинок, фонетичних вправ та вправ на артикуляцію. Наприклад, каліграфічні хвилинки можуть бути особливо корисними для учнів з дислексією або іншими проблемами з читанням, оскільки фокус на дрібній моториці та формуванні літер залучає різні когнітивні механізми.

Ще одним аспектом інклюзивної освіти є заохочення самостійної роботи учнів під час виконання лексичних вправ. Наприклад, складання пазлів зі словами з підручника або словника та їхнє записування сприяє мультимодальному навчанню внаслідок сенсорного залучення учнів. Таким чином, учні беруть на себе відповідальність за свій навчальний процес, розвиваючи свої когнітивні навички та виховуючи почуття автономії під час навчального процесу. [3]

Підсумовуючи, можна дійти висновку, що глобальний перехід до інклюзивної освіти, який широко підтримується науковцями, підкреслює цінність кожної людини та її право на якісну освіту. Він ґрунтується на принципах загальної рівності та інтегрує учнів з різними потребами в класи, де кожен здатен навчатися в комфортних умовах. Інклюзивна модель поширюється і на уроки іноземної мови, що вимагає чітких планів уроків, адаптації до індивідуальних здібностей учнів та акценту на різноманітних стилях навчання.

Література

1. Казачінер О. Навчання іноземних мов дітей з особливими освітніми потребами. *Інноваційна педагогіка*. 2019. Т. 1, № 11. С. 164–167.
2. Каминін І. М., Тучина Н. В. Впровадження принципів інклюзивної освіти в процес навчання англійської мови в школі. *Педагогіка здоров'я* : Зб. наук. пр. VI Всеукр. наук.-практ. конф., м. Харків. 2016. С. 647–652.
3. Путієнко Ю. Б. Англійська мова в інклюзивному класі. *Ресурс Всеосвіта*. URL: <https://vseosvita.ua/library/anglijska-mova-v-inkluzivnomu-klasi-339506.html> (дата звернення: 26.03.2024).
4. Loreman T. Seven pillars of support for inclusive education: Moving from “Why?” to “How?”. *International Journal of Whole Schooling*. 2007. No. 3. P. 22–38.

5. Uditsky B. Is there a desk with my name on it? The politics of integration. *From integration to inclusion: The Canadian experience* / ed. by R. Slee. 1993.